

Vuoden 2020 valtionavustushaun hankesuunnitelma on päivitetty vastaamaan hyvinvointialueen hankekokonaisuutta.

Päivitettyyn hankesuunnitelmaan on **merkitty punaisella** kaikki täydennykset ja muutokset aiempaan hankesuunnitelmaan nähden.

Yhteinen sote-keskus – Etelä-Pohjanmaa

Päivitetty hankesuunnitelma

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
11.10.2021

Sisällysluettelo

1	Hankkeen tausta	3
2	Hankkeen tavoitteet.....	5
2.1	Hyötytavoitteet	5
2.1.1	Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus.....	5
2.1.2	Ennaltaehkäisy ja ennakointi.....	6
2.1.3	Laatu ja vaikuttavuus.....	7
2.1.4	Monialaisuus ja yhteentoimivuus	7
2.1.5	Kustannusten nousun hillintä.....	7
2.2	Prosessitavoitteet.....	8
2.3	Rajaukset ja riippuvuudet	11
3	Toteutus	11
3.1	Aikataulu	11
3.2	Toimenpiteet	12
3.2.1	Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus.....	12
3.2.2	Ennaltaehkäisy ja ennakointi.....	16
3.2.3	Laatu ja vaikuttavuus.....	18
3.2.4	Monialaisuus ja yhteentoimivuus	19
3.2.5	Kustannusten nousun hillintä.....	20
4	Tulokset ja vaikutukset	20
5	Hankkeen kustannukset	21
6	Hankkeen hallinnointi	22
6.1	Hankkeen kattavuus ja organisoituminen	22
6.2	Viestintä ja sidosryhmät	24
6.3	Seuranta ja arviointi.....	24
6.4	Riskit ja niihin varautuminen.....	25

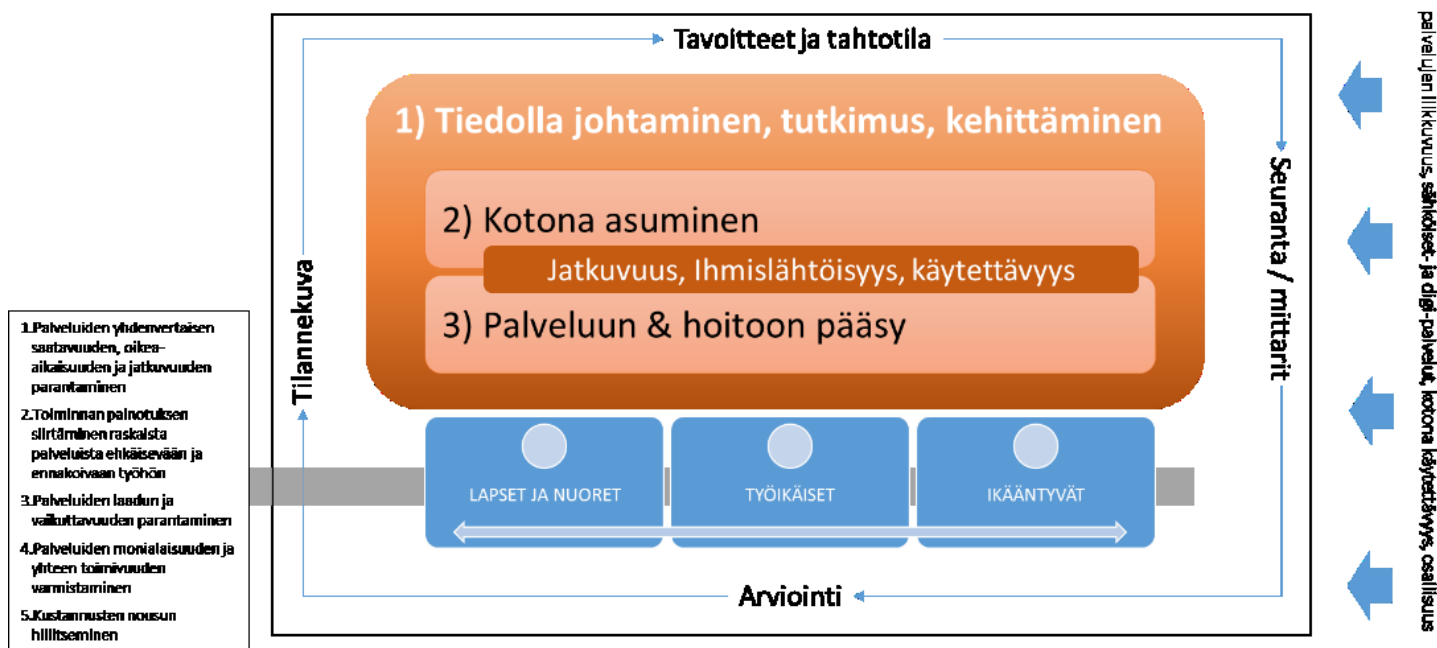
1 Hankkeen tausta

Hankkeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja vahvistaa Etelä-Pohjanmaan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuutta toimintaympäristön muutosten sekä väestö- ja palvelutarpeen ennusteiden mukaisesti. Vaikuttava palvelukokonaisuus koostuu tietojohtamisesta, kotona asumisesta sekä palveluun ja hoitoon pääsystä, joita yhdistää palvelujen jatkuvuus, ihmislähtöisyys ja käytettävyys. (Kuvio 1.)

Hankkeen valmistelussa on hyödynnetty aikaisemman sote-valmistelun sekä suunnitteilla olleen vapaaehtoisen kuntayhtymän valmistelun lähtökohtia, tavoiteasettelua ja materiaalia. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa palvelukokonaisuudessa painottuvat palvelujen liikkuvuus, sähköiset ja digitaaliset palvelut, kotona käytettävyys sekä palvelun käyttäjien ja kuntalaisten osallisuus.

Hankeohjelman täytäntöönpanossa hyödynnetään alueella toteutettavia Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -toimintamalliin sisällöllisesti liittyviä hankkeita, esim. Toimeksi –hanketta STM (2020-2022, työkykyohjelma), työllisyyden kuntakokeiluja, MONNI lastensuojeluhanketta sekä EPSHP:n valtionavustushankkeita (mm. IPS ja Kokemustieto perustasolle).

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toimintaympäristön muutosta sekä palvelutarpeen ja palvelurakenteen kokonaisuutta on arvioitu ja selvitetty osana aikaisempaa sote-muutosprosessia: Perlaconin (2019), NHG:n (2018) ja MDI:n (2018) toimesta. Arvioinneista on tuotettu erilliset raportit. Perlacon on tuottanut Etelä-Pohjanmaan maakunnalle kuntien väestömuutosta ja kuntien selviytymistä koskevan selvityksen (2020).

Kuvio 1 Etelä-Pohjanmaan Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman lähtökohdat ja kokonaisuus

STM:n ja Etelä-Pohjanmaan alueen välisissä keskustelussa vuonna 2020 keskeisinä teemoina ja kehittämistarpeina olivat:

Teema 1: Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen ja ehkäisevät palvelut

Teema 2: Lastensuojelun uudet haasteet

Teema 3: Laitospainotteisuuden vähentäminen palvelurakennetta kehittämällä

Teema 4: Henkilöstön saatavuus

Kuvio 3 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman prosessitavoitteet ja aikataulu, **tilannekuva oma-arvioinnista huhtikuussa 2021**

Kuviossa 3 on tilannekuva hankkeen prosessitavoitteiden etenemisestä. Vihreä väri = toimenpide on valmis/valmistumassa, keltainen väri = toimenpide on käynnissä, oranssi väri = toimenpide on käynnistymässä aikatalulun mukaisesti.

Edellä esitetyt neuvottelujen painopisteet ja alueella tehty kehittämistyö on huomioitu hankesuunnitelman 2021-2023 tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyssä. Täydentävän haun valmisteluun ovat osallistuneet laajasti eri työryhmien kautta hankkeen strateginen ohjausryhmä, alueen sote-johtajat, hyvinvointialueen väliaikainen toimielin, em. valmistelun poliittinen seurantaryhmä sekä esimiehiä, eri ammattilaisia, järjestöjen edustajia ja kokemusasiantuntijoita sekä sidosryhmät (EPSHP, SONet BOTNIA -osaamiskeskus, Aksila-perusterveydenhuollon yksikkö). Täydennyslakia tehtiin myös vahvassa yhteistyössä avautuneen ICT-hankemuksen kanssa.

Täydentävässä haussa on täsmennetty ja täydennetty sekä tavoitteita että keskeisiin tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä. Täsmennyksiä ja lisäyksiä on tehty erityisesti hoidon ja palvelun saatavuuden, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden, ennaltaehkäisevien palveluiden sekä päihde- ja mielenterveyspalveluiden osalta. Hakeemukseen on lisätty osa-alueet psykososiaalisista menetelmistä kaikenikäisille, maksuttomasta ehkäisystä, kuntoutuksesta ja koronapandemian aiheuttama tuen tarpeesta. Keskeiset toimenpiteet löytyvät taulukosta 1.

Hankesuunnitelmaan voidaan tehdä tarkentavia täsmennyksiä/muutoksia, kun RRF haku alueelle aukeaa ja ikäihmisten haun sisällöt täsmentyvät kokonaisuudessaan.

2 Hankkeen tavoitteet

2.1 Hyötytavoitteet

2.1.1 Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus

Palveluiden ja työkäytäntöjen integraatiolla asiakas saa tarvitsemansa tuen ja palvelun elämäntilanteeseensa oikea-aikaisesti yhdellä yhteydenotolla. **Asiakkaan kokonaistilanne selvitetään tarvittaessa monialaisesti ja moniammattillisesti.** Toimintatapojen ja -prosessien uudistamisen ja yhtenäistämisen keskiössä ovat palvelujen käyttäjien tyytyväisyys saamaansa palveluun, toimintojen sosiaali- ja terveyshyöty, **työ- ja toimintakyvyn säilyminen ja vahvistuminen**, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus sekä henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen.

Kiireettömään hoitoon ja palveluun pääsy varmistetaan 7 vuorokauden sisällä hoidon tarpeen arvioinnista, lain edellyttämässä aikataulussa. Myös suun terveydenhuollon palveluiden saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta vahvistetaan.

Alueella on selkeät ja sujuvat palvelupolut ja -kokonaisuudet, yhteisen määrittelyn mukaisesti. Asiakkaan palvelupolku voi muodostua usean eri palvelukanavan muodostamasta kokonaisuudesta. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi **varmistetaan kuntien kanssa tehtävä yhteistyö ja laajennetaan väestön tarpeiden mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluaikoja.** Kehitetään sähköisiä palveluita ja digitaalisia välineitä, jotka hyödyntävät asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisia asiointi- ja omahoitopalveluja. Erityistä huomioita kiinnitetään digitaalisten ja sähköisten palveluiden saavutettavuuteen ja käytettävyyteen sekä henkilöihin, joilla ei ole osaamista tai mahdollisuutta käyttää noita palveluita.

Kuntoutus on strateginen palvelu, millä edistetään alueen asukkaiden toimintakykyä, työkykyä ja elämänlaatua, sekä pyritään ehkäisemään ikääntymiseen liittyvää palveluntarpeen lisääntymistä. Kuntoutus läpileikkaa kaikkien väestöryhmien palvelut.

Palvelun ja hoidon jatkuvuus on turvattu, erityisesti paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palveluketjuissa ja palvelukokonaisuuksissa, **huomioiden niin lapset**

kuin aikuisikäisen väestön sekä erityisen tuen tarpeet. Työ- ja toimintakyvyn tuen palvelut ovat tunnistettu ja määritelty alueellisesti.

Perheille tarjotaan nopea ja varhainen tuki perhekeskuspalveluiden ja alueen perhekeskusverkoston kautta. Palveluja tarjotaan lasten kasvu- ja toimintaympäristöön varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja kouluihin moniammatillisesti toimivana yhteistyönä. Lastensuojelun erityiskysymykset avo-, sijais- ja jälkihuollossa huomioidaan osana kokonaispalvelujärjestelmää ja monialaisen lastensuojelun yhdyspinnoilla. Alueella on yhtenäinen perhekeskuskonsepti sekä sähköinen perhekeskus.

Päihde- ja mielenterveyspalvelujen saatavuus on turvattu sekä perustason ja erityistason yhteistyö on vahvaa, mukaan lukien oppilas- ja opiskeluhuolto sekä opetustoimen henkilöstö. Alueella on luotu toimintamalli päihde- ja riippuvuuspalveluiden saatavuuteen ja jatkuvuuteen nuorten ja aikuisten palveluiden muodostamassa kokonaisuudessa.

Kaiken ikäisille on tarjolla matalan kynnyksen palvelupisteitä. Lasten ja nuorten mielenterveyttä, arjen hyvinvointia sekä päihitteettömyyttä tukevia matalan kynnyksen palveluja vahvistetaan koulujen ja oppilaitosten yhteydessä sekä osana monialaisia yhteisiä toimintoja. Psykososiaalisten menetelmien saatavuutta parannetaan kaiken ikäisten palveluissa ja juurruttaminen aloitetaan lasten, nuorten ja perheiden palveluista. Psykiatristen sairaanhoitajien pilotit yläkouluissa laajennetaan koskemaan koko aluetta.

Kotona asuminen on turvattu ja kotiin vietäviä palveluita kehitetään edelleen asiakkaiden palvelutarpeen mukaisesti ja huomioidaan kaikenikäiset kotihoidon asiakkaat ja erityisryhmät. Tuottajakentän mahdollisuudet lääkäripalvelujen tuottamiseen on kartoitettu osaksi kaikenikäisten kotona asumisen tukemista, sisältäen palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kehittämisen. Palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa kehitetään yhdessä Tays/EPShp valtionavustushankkeen kanssa. Ikäihmisten osalta kotonasumista ja kotiin vietäviä palveluita kehitetään yhteistyössä Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut –hankkeen kanssa.

Ennakoimattomiin palveluntarpeisiin vastataan kotiin vietävin sote-palveluin ympärivuorokautisesti, SoTe-tilannekeskuksen kautta, alkaen ikäihmisistä.

Alueella on riittävä, osaava, ammattitaitoinen ja pysyvä henkilöstö, joka on perusedellytys toimintakulttuurin muutoksen ja palvelukulttuurien kehittämiseksi.

2.1.2 Ennaltaehkäisy ja ennakointi

Ennaltaehkäisevät palvelut ovat yhtenäisiä, systemaattisia ja kattavia koko hyvinvointialueellamme. Palveluiden painopiste on keventynyt erikoissairanhoidosta perustasolle sekä sosiaalihuollossa varhaiseen tukeen ja matalan kynnyksen palveluihin. Tämä mahdollistaa varhaisen puuttumisen, palvelujärjestelmän vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden.

Matalan kynnyksen palveluja, työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja, ennaltaehkäisevää työtä sekä elintapaohjausta on vahvistettu, osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -kokonaisuutta. Toimintaa kehitetään yhteistyössä järjestöjen, yhdistysten ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Lisäksi huomioita kiinnitetään kaikenikäisten mielenterveyden edistämiseen, päihde- ja riippuvuushaittojen ehkäisyyn sekä aikuisväestön matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen pilotointiin. Ikääntyvän väestön osalta ennakoinnissa on keskeistä huomioida FINGER-toimintamallin jalkauttaminen osana aivoterveiden vaalimista sekä muisti- ja ikäystävällisyyden huomioiminen hyvinvointialueella ja kunnissa.

Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään kokonaisvaltaisesti yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen ja muiden toimijoiden kanssa, elintapaohjausta painottaen.

Asiakasohjausmallia on kehitetty ja sillä on selkeä rooli palvelutuottajaverkostossa. Sähköisiä ja digitaalisia työvälineitä sekä monikanavaisia palveluja on laajasti käytössä.

2.1.3 Laatu ja vaikuttavuus

Vaikuttavuusperustaista tuotantoa ohjataan alueen asukkaiden palvelutarpeista käsin. Vaikuttavuusperustaisuus yhdistää asiakaslähtöisyyden ja tietojohdamisen ohjausmalliksi, jossa ne otetaan ohjauksen pääperiaatteiksi koko palvelujärjestelmän tasolla. Tämä edellyttää mm. asiakkuuksien segmentointia, jonka avulla tunnistetaan paljon palveluita tarvitsevat ja palvelutarpeiden ylisukupolvisuus sekä sujuvia ja oikea-aikaisia palveluprosesseja.

Tavoitteena on, että kaikesta palvelusta syntyy asiakkaalle lisäarvoa. Asiakas kohdataan siten, että hänen palvelutarpeeseen vastataan heti tai aloitetaan palvelun- tai hoidon tarpeen arviointi. Palvelu- ja hoidontarpeen arvioinnin prosessit ovat kaikille ikäryhmille ja asiakasryhmille sujuvat ja jatkopolutukset ovat tiedossa, samoin tarjotaan alueellisesti yhdenvertaisia työ- ja toimintakyvyn palveluja. Perustasolla tehtävän tutkimus- ja kehittämistyön edellytyksiä on vahvistettu. Lisätään tutkimukseen ja näyttöön perustuvien, kansallisesti vaikuttavien ja yhtenevien työmenetelmien käyttöönottoa ja koulutusta alueella.

Tieto, jolla toimintaa arvioimme ja johdamme, perustuu käynti-, kustannus- ja suoritustietojen lisäksi vaikuttavuustietoon sekä asiakkaiden ja ammattilaisten kokeemukseen. Alueellisten toimintamallien suunnittelun yhteydessä varmistetaan, että sote-tietotuotantoa ja tietopohjaa kehitetään tietojohdamisen tueksi sekä alueellisen ja kansallisen vertailtavuuden vahvistamiseksi. Tiedolla johtamisen avulla vahvistetaan järjestämisen ja palvelutuotannon johtamista ja ohjausta sekä kansallista yhteistyötä. Lisäksi tehdään yhteistyötä hyvinvointialueen ICT-valmistelun kanssa palvelukokonaisuuksien ja palveluketjujen määrittelyn sekä niiden analysoinnin hyödyntämiseksi.

Omavalvonta on ensisijainen menetelmä palvelujen vaatimustenmukaisuuden, laadun, asiakasturvallisuuden ja asiakkaan oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi.

2.1.4 Monialaisuus ja yhteentoimivuus

Kehittämistyössä huomioidaan tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalvelujen saavutettavuus eri palvelumuodoin. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen. Ohjaus, neuvonta sekä asiakas- ja palveluohjaus toimivat osana palveluita siten, että niissä huomioidaan monialaisesti asiakkaan tilanne ja yhdellä yhteydenotolla asiakas saa tarvittavaa tukea ja palveluja. Monialainen asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi on käytössä eri palveluissa. Riittävä osaaminen on varmistettu.

Toimintakäytännöt ja toimintamallit ovat yhdenmukaisia, huomioiden alueen väestön ja sen palvelutarpeet sekä toimintaympäristö. Alueella yhdenmukaistetaan työkäytäntöjä ja palveluketjuja monialaisiksi toimintamalleiksi teknologiaa hyödyntäen. Palvelujärjestelmää kehitetään siten, että alueellinen tasa-arvo palveluiden saatavuudessa, laadussa ja integraatiossa toteutuu. Muutosjohtamisella mahdollistetaan toimintakulttuurin muutos, jossa keskeisiä tekijöitä ovat ihmislähtöinen osallisuus, monialaiset tiimit, valmentava esimiestyö, tavoitejohtaminen, tiedolla johtaminen, yhteiset pelisäännöt, ketterä kehittäminen ja osaamisen johtaminen.

2.1.5 Kustannusten nousun hillintä

Uudistamalla, tehostamalla ja monimuotoistamalla alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapoja ja työvälineitä sekä kehittämällä ihmislähtöisiä palvelukokonaisuuksia hallitaan kustannusten nousua. Hankkeen tuella siirretään painotusta ehkäisevään ja ennakkoivaan työhön sekä vahvistetaan perustason palveluiden saavutettavuutta. Laadukkailla matalan kynnyksen sekä perustason palveluilla vä-

hennetään kustannuksia ja raskaampien palveluiden käyttöä. Tarjoamalla sähköisiä palveluja sekä kehittämällä edelleen työnjakoa ja yhteistyötä nopeutetaan asukkaiden avunsaantia ja estetään vaativimpien haasteiden syntyminen.

Asiakastietojen sekä henkilöstöresurssin hallinnan ja tiedolla johtamisen kautta lisätään kustannustietoisuutta. Selvitetään myös oman toiminnan edellytykset ja mahdollisuudet tuottaa tarvittavia palveluja ostopalvelujen sijasta. Henkilöstön hyvinvointi, osaaminen, työssä jaksaminen ja pysyminen vaikuttavat koko hyvinvointialueen kustannuksiin. Kaikki edellä mainitut hyötytavoitteet hillitsevät kustannusten nousua toteutuksessaan.

2.2 Prosessitavoitteet

Keskeisimmät tulostavoitteet, prosessitavoitteet ja toimenpiteet on koottu taulukossa 1. Taulukkoon on täydennetty ja tarkennettu punaisella värillä uusia ja täydentäviä tavoite- ja toimenpidekohtia. Taulukkoon on täydennetty kutakin toimenpidettä koskevat hyötytavoitteet (1-5) sekä tilannekuva, missä vaiheessa kyseisen toimenpide on menossa tai onko toimenpide uusi. Tarkemmin toteutettavat toimenpiteet on kuvattu luvussa 3. Toiminnan lähtökohtana on asiakasosallisuuden, monialaisen sekä monitoimijaisen yhteistyön vahvistaminen.

Taulukko 1 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveysterveyskeskus -ohjelman keskeisimmät prosessitavoitteet ja toimenpiteet, mittarit ja arvioinnit

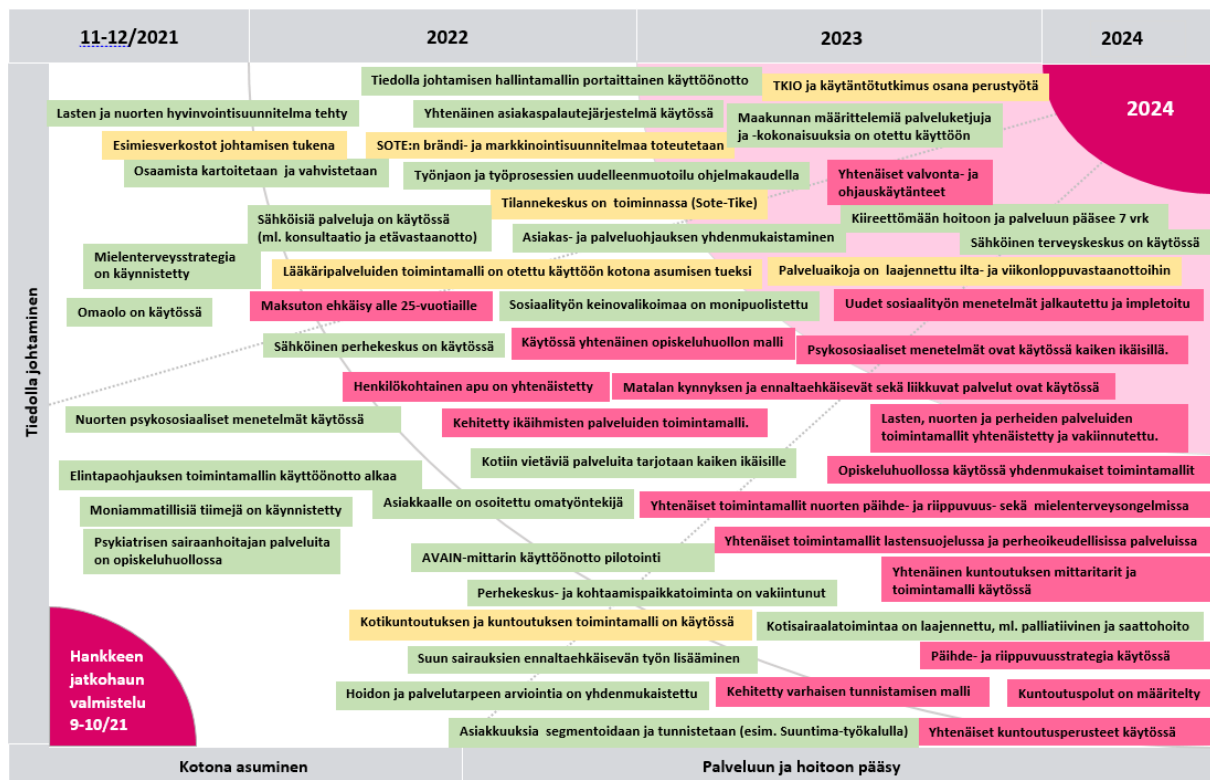
Tavoite	Toimenpide	Hyötytavoitteet	Mittarit tuloksen arvioimiseksi	Tilannekuva
Alueella on yhtenäinen sote-keskuksen malli ja se on käytössä sovitun mukaisesti	Yhtenäisen laaja-alaisen sote-keskuksen mallin luominen, konseptointi ja käyttöönotto vaiheittain sovitun mukaisesti, toteutuu osana kaikkia kehittämistoimenpiteitä - ja kokonaisuuksia	1,2,3,4,5	Yhtenäinen malli on luotu ja konseptoitu, malli on käytöön otettu sovitun mukaisesti	Käynnissä
Kiireettömään hoitoon ja palveluun pääsee 7:ssä vuorokaudessa. Hoidon ja palvelun jatkuvuus on turvattu.	Asiakas- ja palveluohjauksen sekä hoidon ja palvelutarpeen arvioinnin yhdenmukaistaminen ja kehittäminen eri palveluissa	1,2,3,4	Yhtenäisten hoidon ja palvelutarpeen arviointien määrä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Eri vastaanottomallien yhtenäistäminen ml. moniammatilliset tiimit	1,3,4	Moniammatillisten tiimien asiakkaiden määrä T3-aika	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Sähköisten/digitaalisten palveluiden lisääminen (mm. Omaolo, sähköinen sosiaali- ja terveysterveyskeskus)	1,3,4	Käytössä olevien digitaalisten ja sähköisten palveluiden määrä Käyttöaste	Käynnissä
	Palveluajkojen laajentaminen ilta- ja viikonloppuvastaanottoihin	1,3,4	Virka-ajan ulkopuolisten vastaanottojen määrä Muutokset palveluissa ja aukioloajoissa	Käynnistymässä
	Palveluketjujen ja -kokonaisuuden käyttöönotto maakunnan määrittelyn mukaisesti	1,3,4,5	Yhdessä sovitujen palveluketjujen ja -kokonaisuuksien määrä ja toimivuuden arviointi	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Asiakkuuksien segmentointi ja tunnistaminen (esim. Suuntima-työkalun käyttöönotto)	1,2,3,4	Kertakävijöiden ja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden määrä Asiakkaat, joille on tehty Suuntima	Käynnissä
	AVAIN-mittarin käyttöönotto moniammatillisen asiakassuunnitelman tueksi ja vaikuttavuuden arvioimiseksi (THL:n tuki)	1,2,3,4	Eri työyhteisöjen määrä, jossa AVAIN otettu käyttöön sekä asiakkaiden ja asiakassuunnitelmien määrä, joissa käytetty AVAIN-mittaria	Käynnissä
	Uusien sosiaalityön työmenetelmien jalkauttaminen ja implementointi (huomioiden Sosiaalihuollon kehittämisohjelma, THL:n tuki)	1,3,4	Työyhteisöjen määrä, joissa uudet menetelmät ovat käytössä	Uusi
	Omatyöntekijän nimeäminen, asiakas-, palvelu- sekä terveys- ja hoitosuunnitelmien tekeminen paljon palveluja tarvitseville	1,2,3,4,5	Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden määrä, joille on osoitettu omatyöntekijä (% kaikista ppt-asiakkaista) Suunnitelmien määrä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevien sekä liikkuvien palveluiden kehittäminen ja pilotointi (esim. terveysterveyskeskus, liikkuvat palvelut, seniorineuvola jne)	1,2,5	Palveluiden määrä. Asiakaskokemukset.	Uusi
Kotona asuminen on turvattu ja palvelut toteutuvat monialaisesti	Palvelutarpeen mukaisesti kotiin vietävien palveluiden tarjoaminen kaiken ikäisille	1,2,3,4,5	Kotihoidon asiakkaiden asiakasprofiili (ikäjakauma ja erityisryhmä)	Käynnissä
	Kotikuntoutuksen ja kuntoutuksen toimintamallin käyttöönotto	1,2,3	Kotikuntoutuksen asiakasmäärä ja toteutuneiden kotikuntoutujakojen määrä	Toteutuu kohdassa kuntoutus (alla)
	Kotisairaaloiminnan laajentaminen ja yhtenäistäminen, ml. palliatiivisen ja saattohoidon mahdollistaminen kotona	1,2,3,4,5	Terveysterveyskeskusten vuodeosastojen käyttöaste Kotisairaaloiminnan määrä ja profiili (ml. palliatiivinen ja saattohoito)	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Sähköisten palveluiden lisääminen kotona asumisen turvaamiseksi	1,2,3,4,5	Käytössä olevien digitaalisten ja sähköisten palveluiden määrä kotona asumisen turvaamiseksi ja käyttäjämäärä	Käynnissä
	Tilannekeskuksen muodostaminen, vaihteellinen kehittäminen ja laajentaminen (SoTe-Tike -malli)	1,2,3,4,5	Erikoissairaanhoidon lähteiden määrä Yhteispuvystysten käyntimäärät Ensihoidon kuljetusten määrät kotona/hoitopaikasta 116117-puhelujen määrä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Luodaan ja otetaan käyttöön lääkäripalveluiden toimintamalli kotona asumisen tueksi (ml. mobiililääkäritoiminta)	1,3,4,5	Lääkäripalveluiden toimintamalli on käytössä Toteutuneiden palvelujen määrä	Käynnistymässä
	Luodaan ja otetaan käyttöön henkilökohtaisen avun yhtenäinen toimintamalli	1,2,3,4,5	Henkilökohtaisen avun toimintamalli on käytössä hyvinvointialueella	Uusi
	Ikäihmisten palveluiden ja toimintamallien kehittäminen yhteistyössä Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille -hankkeen kanssa	1,2,3,4,5	Yhteistyö on toteutunut ja on sovitut mitkä toimenpiteet toteutuvat Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa ja mitkä Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille -hankkeessa	Uusi

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut ovat yhtenäiset ja riittävät	Perhekeskustoiminnan vakiinnuttaminen ja yhtenäistäminen, ml. sähköinen perhekeskus. Tuodaan opiskeluhoito osaksi perhekeskusta. Perheneuvolatoiminnan yhdenmukaistaminen, toimintamallien ja palveluiden kehittäminen osana lasten ja perheiden palveluita.	1,2,3,4	Perhekeskuspalveluiden lukumäärä ja käyttäjien määrä, yhtenäiset toimintamallit ovat käytössä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimintamallien yhtenäistäminen ja vakiinnuttaminen (sovitut palvelut/palvelupolut, mm. MARAK-toimintamallin laajentaminen alueelle, eroperhepalvelut)	3,4	Sovitut toimintamallit / palvelut / palvelupolut ovat käytössä koko alueella	Uusi
	Matalan kynnyksen palveluiden vahvistaminen, huomioiden eri ikä- ja kohderyhmät (esim. chat, walk in- ja kohtaamispaikat)	1,2,3,4,5	Chat-, walk in- ja kohtaamispaikkojen määrä sekä käynti- ja kävijämäärät	Käynnistymässä, uusia täydennyksiä
	Laajennetaan, juurrutetaan ja yhdenmukaistetaan psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita opiskeluhoitossa	1,2,3	Psykiatrisen sairaanhoitajan määrä opiskeluhoitossa sekä kävi- ja käyntimäärät	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Luodaan ja otetaan käyttöön hyvinvointialueelle yhtenäinen opiskeluhoito malli ja organisoituminen, huomioiden koulukuraattoreiden ja koulupsykologien siirtyminen hyvinvointialueella	1,2,3,4	Malli on luotu ja käytössä	Uusi
	Kehitetään yhdenmukaiset ja selkeät mielenterveyspalvelut sekä toimintamallit opiskeluhoitoon monialaisesti	1,2,3,4,5	Yhdenmukainen toimintamalli on luotu ja käytössä, asiakasmäärät / työntekijä nuorten mielenterveyspalveluissa	Uusi
	Kehitetään ja pilotoidaan nuorten päihde- ja riippuvuus- sekä mielenterveysongelmiin yhdenmukaiset toimintamallit (ml. asiakasohjaus, ammattilaisten ohjaus, palvelut ja palvelupolut)	1,2,3,4,5	Asiakasmäärät uusissa palveluissa, erityistason palveluiden käyttö, hoidon- ja palvelutarpeen arviointien määrä	Uusi
	Psykososiaalisten menetelmien vahvistaminen erityisesti lasten ja nuorten perustason palveluissa, eri menetelmien avulla. Palveluiden laajentaminen kaiken ikäisille. Toteutetaan yhteistyössä YTA-tason yliopistoklinikan kanssa, erillisen suunnitelman mukaan	1,2,3,5	IPC-koulutettujen määrä sekä ohjausta saaneiden lasten ja nuorten määrä, muiden käytössä olevien menetelmien saatavuus ja käyttöönottoaste alueella	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Yhteistyöryhmätoiminnan syventäminen sivistystoimen kanssa (varhaiskasvatus, perusopetus)	2,3,4	Käynnissä olevien yhteistyöryhmien määrä ja kokousten määrä	Käynnissä
	Erityistason palvelut tuodaan perustasolle, ml. konsultaatiot ja etäavustaminen	1,3,4,5	Erityistason eri palvelujen lukumäärä perustasolla ja asiakasmäärät	Käynnissä, uusia täydennyksiä
Ennaltaehkäisevät palvelut ovat yhtenäisiä, systemaattisia ja kattavia	Lastensuojelun ja perheoikeudellisten palveluiden ja toimintamallien yhtenäistäminen, jatkokehittäminen ja juurruttaminen sekä yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen hyvinvointialueella (Lastensuojelun monialaisen kehittämishankkeen jatkokehittäminen erillisen suunnitelman mukaisesti)	1,2,3,4,5	Yhtenäiset toimintamallit on luotu ja käytössä, palvelut ovat yhdenvertaisesti saatavilla koko alueella	Uusi
	Maksuton ehkäisy otetaan käyttöön koko hyvinvointialueella alle 25-vuotiaalle.	1,2	Maksuton ehkäisy on käytössä koko hyvinvointialueella alle 25-vuotiailla.	Uusi
	Mielenterveysstrategian toimeenpano, viiden eri painopisteen juurruttaminen koko alueelle	2,4	Mielenterveysstrategian juurrutettujen toimenpiteiden määrä	Käynnissä
	Päihde- ja riippuvuusstrategian laatiminen ja toiminnan kehittäminen sen mukaisesti	1,2,3,4	Strategia on laadittu ja toimintamalli on vaiheittain otettu käyttöön	Uusi
	Puhekesiötoimen menetelmien käyttöönotto (esim. mini-interventio, motivoiva haastattelu)	1,2	Interventoiden määrä, koulutettujen määrä, osana rakenteista kirjaamista	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Ehkäisevän päihdetyön verkostotyöskentely maakunnallisen suunnitelman mukaan	1,2,4	Verkoston kokousten ja osallistujien määrä, ehkäisevän päihdetyön alueellinen suunnitelma on tehty	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Sosiaalitoimen keinonvalikoiman monipuolistaminen ja juurruttaminen (ml. yhteisösosiaalityö ja etsivätyö) sekä matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen lisääminen järjestöyhteistyö huomioiden (huomioiden Sosiaalihuollon kehittämissuunnitelma)	1,2,4	Sosiaalitoimen keinojen käyttöön oton arvio, chat-, walk in- ja kohtaamispaikkojen määrä ja niiden käynti- ja kävijämäärät sekä yhteistyössä mukana olevien järjestöjen määrä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Elintapaohjauksen toimintamallin luominen ja käyttöönotto aikuksilla. Elintapaohjauksen varmistaminen lapsille ja nuorille. Kehitetään toimintamalli mm. ravitsemusterapeuttien osaamisen hyödyntämiseksi perustasolla.	1,2,3,4	Elintapaohjauksen toimintamallia käyttävien organisaatioiden määrä sekä elintapaohjausta saaneiden asiakkaiden määrä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
Johtaminen on strategista ja perustuu tiedolla johtamiseen alueen toimintaympäristössä	Tehdään ja otetaan käyttöön hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	1,2,3,4	Niiden kuntien määrä, jotka osallistuvat hyvinvointisuunnitelman laatintaan ja suunnitelma on käyttöönotettu	Käynnissä
	Suun sairauksien ennaltaehkäisevän työn lisääminen, yhteistyö kuntien (koulut, päivä- ja palvelukodit) ja kolmannen sektorin kanssa	1,2	Ennaltaehkäisevien tilaisuuksien ja toimenpiteiden määrä	Käynnissä
	Tiedolla johtamisen hallintamallin ja sen käyttöönoton suunnittelu sekä portaittainen käyttöönotto (keino- ja toiminnan ja tietojohdantamisen toimintamallit), tietotarpeiden systemaattinen tunnistaminen ja kerättävästä tiedosta sopiminen sekä tiedon keruu ja -tuotannon määrittely (erityisesti kirjaamiskäytännöt) sote-integroiduissa palveluissa	3,4,5	Arvio tiedolla johtamisen hallintamallin suunnittelun ja käyttöönoton etenemisestä SOTE kokonaiskustannusten seuranta	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Yhtenäiset valvonta- ja ohjauskäytänteet otetaan käyttöön asteittain suunnitelman mukaisesti, pilotoidaan ja käyttöönotetaan sisäisen auditoinnin ja omavalvonnan toimintamallit (ml. osaamisen kartoitus ja koulutus)	1,3,5	Valvonta- ja ohjauskäytänteet otettu käyttöön suunnitelman mukaisesti, toimintamallit pilotoitu ja laajennettu, toteutettujen auditointien määrä	Uusi
	Yhtenäistetään ja systematisoidaan asiakaspalautteen kerääminen, käsittely ja hyödyntäminen sekä laajentaminen koko hyvinvointialueelle	3,4	Arvio systematisoidun asiakaspalautteen toteutumisesta ja palautejärjestelmiä käyttävien organisaatioiden määrä sekä arvio asiakaspalautteen käytöstä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Hallintorajat ylittävien esimiesverkostojen ja koulutusten järjestäminen johtajuuden tukemiseksi	3,4,5	Esimiesverkostojen ja koulutusten määrä Henkilöstön tyytyväisyys muutostoimintaan	Käynnistymässä

Alueella on riittävä, osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	Työnjaon ja työprosessien uudelleenmuotoilu, toteutaan osana kaikkia kehittämistoimenpiteitä - ja kokonaisuuksia	1,2,3,4,5	Toteutuneet työnjaot ja työprosessien uudelleenmuotoilu ja niiden toimivuus Asiakaskokemus, henkilöstökokemus	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Osaamisen kartoittaminen ja vahvistaminen (menetelmät, työkäytännöt, kohtaaminen, vaikuttavuus), toteutaan osana kaikkia kehittämistoimenpiteitä - ja kokonaisuuksia	1,3,4,5	Osaamisen kartoittamisen ja vahvistamisen menetelmien määrä sekä niihin osallistuneiden määrä	Käynnissä, uusia täydennyksiä
	Työhyvinvoinnin tukeminen, esim. lisäämällä etä- ja hajautetun työn mahdollisuuksia, muutoksessa tukeminen	3,5	Henkilöstökokemus ja henkilöstön osallisuus muutoksen toimeenpanossa , etä- ja hajautettua työtä tekevien määrä	Käynnistymässä
	TKIO-toiminta osaksi perustyötä, vahvistetaan käytäntötutkimusta sekä kehittämisoosaamista ja muutostukea perustasolla	3,4,5	Tutkimus- ja kehittämissuhteiden tekevien määrä Käynnistyneiden tutkimusten määrä, kehittämistyöhön osallistuvien määrä (kehittäjäverkosto, muutosagentit)	Käynnistymässä
	Brändi- ja markkinointisuunnitelman toteuttaminen (mm. yhteiset rekrytoinnit)	3,4,5	Brändi- ja markkinointisuunnitelman kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen Rekrytointitilaisuuksien toteuttaminen	Käynnistämässä
Sosiaali- ja terveydenhuollossa on toimivat kuntoutuspalvelut	Yhtenäistetään lääkinnällisen kuntoutuksen kuntoutusketjuja ja toimintamalleja aina matalan kynnyksen palveluista perustasolle ja erityistasolle, osastokuntoutukseen sekä kotikuntoutukseen. Kotikuntoutuksen ja kuntoutuksen toimintamallien käyttöönotto	1,2,3	Toimiva alueellinen kuntoutuksen toimintamalli on luotu varmistamaan vaativan lääkinnälliseen kuntoutukseen Yhtenäiset toimintamallit on luotu	Käynnistymässä, uusia täydennyksiä
	Kehitetään varhaisen kuntoutustarpeen tunnistamisen mallia ja asiakasohjasta eri palveluissa (esim. asiakasvastaavamallin pilotointi yhteistyössä Kela, TOIMEKSI-työkykyhanke ja TE-toimisto)	1,2,4	Varhaisen tunnistamisen malli on kehitetty, mallia ja työkykykoordinaattorin käyttöä on pilotoitu	Uusi
	Varmistetaan katkeamattomat kuntoutuspolut sekä sosiaalisen ja psykososiaalisen kuntoutuksen yhtenäiset prosessit ja toimintamallit	1,2,3,4,5	Kuntoutuspolut on määritetty, sosiaalinen ja psykososiaalisen kuntoutuksen on integroitu osaksi kuntoutuspolkuja. Etäkuntoutuspalvelut käytössä	Uusi
	Varmistetaan työkykykuntoutus ja sen saatavuus ja kehittyminen sekä yhtenäistetään alueellisten kuntoutustyöryhmien toimintaa (ml. Työkyvyn tuen tiimi, eri ikäryhmien kuntoutustyöryhmät, kuntoutustutkimukset).	1,3,4	Alueelliset kuntoutusperusteet on määritetty ja otettu käyttöön, alueelliset kuntoutustyöryhmät on perustettu tarpeen ja sovitun mukaisesti	Uusi
	Lääkinnällisen kuntoutuksen ja vammaisapuvälinepalveluiden yhtenäistäminen ja yhteensovittaminen (ml. asunonmuutostyöt)	1,3,5	Sovittu toiminta- ja päätöksentekomalli on käytössä	Uusi
	Otetaan käyttöön alueellisesti kuntoutuksen toimintakyky- ja vaikuttavuusmittarit (esim. PROMIS, Kykyviisari)(valmius osallistua tutkimukseen)	3,4,5	Sovitut mittarit ovat käytössä	Uusi

Toimenpiteiden aikataulutus suhteessa hankkeen keskeisiin **painopisteisiin** (tiedolla johtaminen, tutkimus, kehittäminen; kotona asuminen sekä palveluun ja hoitoon pääsy) on koottu kuviossa 4.

Kuvio 4 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman prosessitavoitteet ja täydennyshaun aikataulu 2021-2023

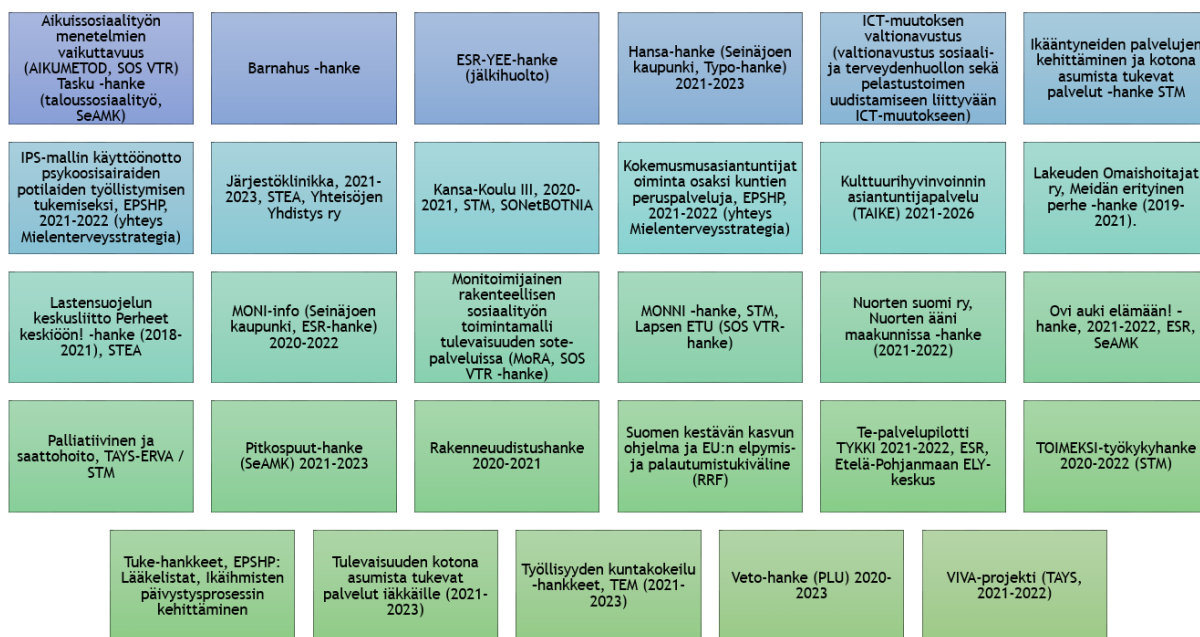
2.3 Rajaukset ja riippuvuudet

Toteuttamisessa huomioidaan alueella jo käynnissä tai käynnistymässä olevat hankkeet, joilla on yhtymäpinta Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan:

- Rakenneuudistushanke STM 2020-2021
- **Toimeksi-hanke, työkykyohjelma 2020-2022**
- Alueella käynnistyneet kuntakokeilut (Seinäjoen ja Ilmajoen sekä Etelä-Pohjanmaan seudun kuntakokeilu)

Toteuttamisessa huomioidaan aiemmin tehty, käynnissä oleva kehittämistyö **sekä eri yhteistyöryhmät**:

- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ja kuntien **Sote-järjestämissuunnitelma**
- Maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma ja -kertomustyö
- **Yhteistyö mm. Etelä-Pohjanmaan järjestöneuvoston, eri järjestöjen ja kokeumustoimijoiden kanssa sekä kumppanuuspöydät.**
- **Yrittäjien kanssa tehty yhteistyö**
- **Alueelliset yhteistyöverkostot**
- **Käynnissä olevat ja käynnistyvät alueelliset hankkeet ja ohjelmat esiteltä alla olevassa kuviossa 5.**

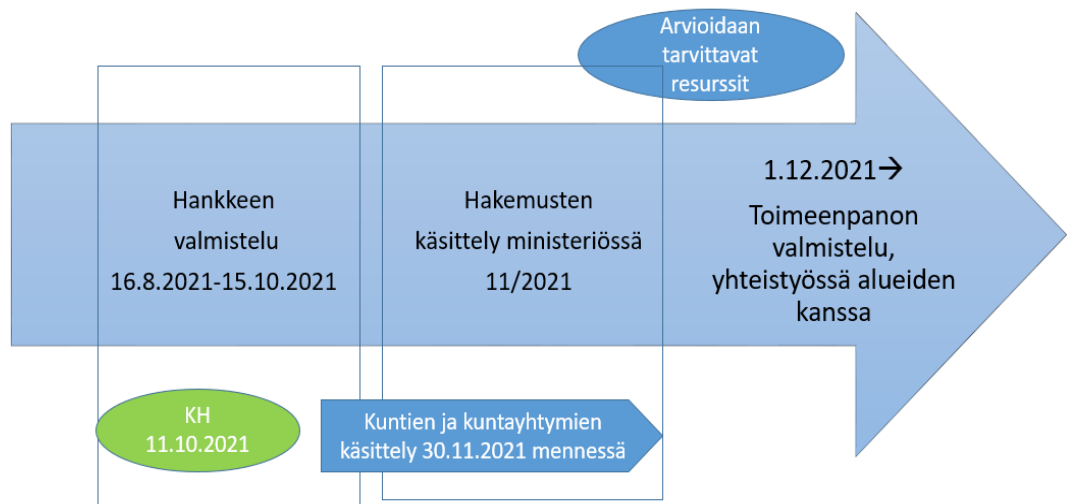

Kuvio 5 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankeen yhteistyö eri hankkeiden kanssa

3 Toteutus

3.1 Aikataulu

Täytäntöönpano toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon perusorganisaatioiden oman kehittämisen kypsyysvaiheen mukaisessa aikataulussa. Alueellinen palvelujen ja toimintamallien yhdenmukaistuminen toteutuu hankekauden aikana hankeohjelman mukaisten toimenpiteiden organisaatiokohtaisina polkuina kotona asumisen, palveluihin ja hoitoon pääsyn sekä tietojohtamisen kokonaisuuksissa. (Ks. kuvio 4 ja luku 2.2.)

Kuvio 6 Toteutuksen aikataulu, täydennyshaun osalta

3.2 Toimenpiteet

3.2.1 Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus

- Hoitoon **ja palveluun** pääsyn, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden varmistaminen
  - **Yhtenäisen laaja-alaisen sote-keskuksen mallin luominen, konseptointi ja käyttöönotto vaiheittain sovitun mukaisesti**
  - Otetaan käyttöön kiireellisen/kiireettömän vastaanotto toiminnan sekä moniammatillisen tiimityön toimintamallit, jossa hoidon tarpeen arvio tapahtuu ja tutkimukset/hoito alkaa välittömästi tarvittavia tiimityöntekijöitä konsultoiden ja asiakkaalle nimetään omatyöntekijä
  - **Hoidon ja palvelutarpeen arvioinnin yhtenäistäminen**
  - Segmentoidaan asiakkuudet kertakävijöihin ja paljon palveluita tarvitseviin, **paljon palveluja tarvitsevien tunnistamisen mallit ja monialainen yhteistyö**
  - **Sosiaali- ja terveydenhuollon integroitu asiakastyö, mm. monialaiset vastaanottomallit, yhteiset asiakassuunnitelmat käyttöön**
  - Saatavuutta parannetaan väestön tarpeiden mukaisesti laajentamalla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluaikoja iltoihin ja viikoloppuihin
  - **Monikanavaiset palvelut asiakkaille palvelupolun eri vaiheissa ja eri tilanteissa, huomioiden mm. yhtenäinen viestintä ja neuvonta, matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen ja pilotointi (esim. terveystietokone, liikkuvat palvelut, seniorineuvola jne)**
  - **Syntyneiden hoito- ja palvelujonojen purkaminen sekä niiden syntymisen ennaltaehkäisy yhdistettynä toimintamallien ja toimintatapojen muutokseen (esim. Hyvä vastaanotto –kehittämistyö, THL)**
  - **Vammaispalvelun toimintatavan yhtenäistäminen ja tehtäväjaon selkeyttäminen (erityishuoltopiiriin kuntayhtymän purku ja tehtävien sulautuminen alueelle)**
  - **Päihde- ja riippuvuushuollon palveluiden kehittäminen ja avohuollon palveluiden monipuolistaminen**
  - **Luodaan ja määritellään katkeamattomat kuntoutuspolut (osatyökykyisten ja vaikeasti työllistyvien kuntoutuspolku, lääkinnällisen kuntoutuksen kuntoutuspolku, psykososiaalisen kuntoutuksen kuntoutuspolku, lasten kuntoutuspolku ja ikäihmisten kuntoutuspolku)**

- Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus on integroitu sote-keskukseen
  - alueen tyke-tiimien toiminnan kriteerit määritellään yhteisesti ja toiminta integroidaan monialaisen sote-keskuksen työkyvyn tuen tiimin toimintamalliksi (sisältäen Asiakasvastaava –toimintamallin)
  - työ- ja toimintakykykeskuksen (Toike) rooli selvitetään osana työkyvyn tuen kokonaisuutta
  - työ- ja toimintakyvyn tuen tarpeiden tunnistamisen osaaminen on varmistettu tulevaisuuden sote-keskuksessa
  - alueella järjestetyn Neuropsykiatrisen työvalmentaja -koulutuksen osaajaverkoston tuki, palveluiden juurruttaminen ja rakenteiden luominen aikuisten palveluihin koko hyvinvointialueelle
  - erityistä työ- ja toimintakyvyn tukea tarvitsevien asiakkaiden palveluverkosto on koordinoitu sekä kytketty työ- ja toimintakyvyn palvelukokonaisuuteen
- Yhtenäisen hoidon ja palvelutarpeen arvioinnin toimintamallin käyttöönotto asiakkaan kokonaistilanteen kartoittamiseksi eri menetelmiä hyödyntäen (vastaanottotoiminnan, puhelin- ja mobiilipalvelun sekä sähköisen asioinnin kehittäminen)
  - Sähköisen hoidon- ja palvelutarpeen arvioinnin käyttöönotto Omaolo-verkopalvelussa, jossa asiakas voi tehdä esimerkiksi digitaalisen oire- ja palvelutarpeen arvion
  - Sosiaalihuollon Lifecaren osalta omapalvelun käyttöönotto
  - Suuntiman laaja-alainen käyttöönotto ja linkittäminen hoito- ja palveluketjuihin.
  - Parannetaan palveluiden ja hoidon jatkuvuutta erityisesti paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palveluketjuissa ja -kokonaisuuksissa, mm. osallistumalla THL:n sosiaalihuollon kehittämisohjelman pilottiin, jossa otetaan käyttöön moniammatillisen (integroidun) asiakassuunnitelman tueksi AVAIN-mittari monialaisessa vaikuttavuuden arvioinnissa
  - Määritellään alueelliset kuntoutusperusteet (valtakunnallisten linjausten mukaisesti), kuntoutusryhmät tason ja tarpeen mukaan (työkyvyn tukitiimit, lasten ja nuorten kuntoutustyöryhmä, aikuisten kuntoutustyöryhmä ja ikäihmisten kuntoutustyöryhmä)
- Psykososiaalisten menetelmien saatavuuden parantaminen lasten ja nuorten perustason palveluissa sekä menetelmien saatavuuden parantaminen ja käyttöönoton laajentaminen kaikille ikäryhmille.
  - Tays-erva-alueella on laadittu sitoumus yhteistyöstä menetelmien käyttöönotosta. Alueella on yhdyshenkilö ja alueelle on koulutettu 26 IPC ohjaajaa, IPC menetelmän käyttöä laajennetaan eri ikäryhmille yliopistoklinioiden kanssa tehtävän suunnitelman mukaan
  - Matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen koulujen ja oppilaitosten yhteydessä
  - Laajennetaan ja juurrutetaan psykiatrinen sairaanhoitaja oppilas- ja opiskelijahuollossa -toimintamallia alueen kaikkiin kuntiin, peruskouluun ja toisen asteen oppilaitoksiin.
  - Alueella toimii moniammatillinen työpari alle 18 vuotiaille päihde- ja riippuvuusongelmista kärsiville sekä heidän läheisilleen osana toimivia päihdepalveluita.
  - Otetaan käyttöön ja vakiinnutetaan Cool Kids-menetelmä yli 7v. lapsille ja nuorille sekä Voimaperheet -mallia laajennetaan koko alueen 4-vuotiaiden perheisiin yliopistoklinioiden kanssa tehtävänä yhteistyönä.
  - Otetaan käyttöön matalan kynnyksen psykososiaalisia menetelmiä (esim. HOT-menetelmä, OmaHoito, Käynti kerrallaan)
  - Laajennetaan Ihmeelliset vuodet ohjelmakokonaisuutta hyvinvointialueella (koulutuksessa 15 ohjaajaa).

- Menetelmien valinnassa ja käyttöönotossa huomioidaan työikäisten ja erityistä tukea tarvitsevien mielen hyvinvointia edistävät, ehkäisevät, työelämään valmentavat, hoitavat ja kuntouttavat toimenpiteet
- Kehitetään ja jalkautetaan aiemmissa hankkeissa pilotoituja kuntoutuskonaisuuksia, parannetaan kuntoutuksen kattavuutta ja menetelmiä sekä lisätään alueen kuntoutustoimintojen yhdenmukaisuutta ja integraatiota.
- Kotona käytettävät palvelut
  - Kotiin vietävien palveluiden tarjoaminen kaikenikäisille palvelutarpeen mukaisesti, mm. kotipalvelu. Selvitetään vertaistoiminnan ja kokemusasiantuntijoiden osaamisen hyödyntämisen mahdollisuudet kotiin vietävien palveluiden kehittämisessä.
  - Nuorten aikuisten/ työikäisten kotiin vietävien palvelujen varmistaminen ja käyttöönotto
  - Kotisairaalatoiminnan ja kotiin vietävien palveluiden laajentaminen ja yhtenäistäminen alueella, sisältäen palliatiivisen hoidon ja saattohoidon perustason ja erityistason yhteensovittamisen
  - Kehitetään ja laajennetaan Seinäjoella pilotoitua SoTe-tilannekeskus-toimintamallia koskemaan koko aluetta ja ikäryhmiä sekä keskitettyä Valvomoa vastaamaan laajentuvan toimintamallin tarpeita.
  - Sähköisten palveluiden lisääminen kotona asumisen turvaamiseksi
  - Selvitetään ja otetaan käyttöön ympärivuorokautisen lääkäripalvelun toimintamalli kotihoidon tueksi, mukaan lukien mobiililääkäritoiminta
  - Gerontologisen sosiaalityön asiantuntijuutta vahvistetaan ja kehitetään yhteistyössä Tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelut iäkkäille – hankkeen kanssa (ml. palvelutarpeen arviointi ja palveluprosessit).
  - Kotikuntoutuksen tarjontaa lisätään ja palvelumallia kehitetään ja yhtenäistetään hyvinvointialueella mahdollistaen sujuvampi ja kattavampi jatkumo osastokuntoutukselle
  - Kotikuntoutuksella turvataan erityisesti ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona pärjäämistä ja näin vähennetään raskariden palvelumuotojen tarvetta (yhteys Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut –hanke).
- Perhekeskus
  - Vakiinnutetaan ja yhtenäistetään alueella olevien perhekeskusten toiminta kansallisen ohjeistuksen mukaisesti sekä otetaan käyttöön kansallinen sähköinen perhekeskus
  - Vakiinnutetaan ja yhtenäistetään perhe- ja eroneuvontaa, parisuhdetyötä, vanhemmuuden tukea sekä perhesosiaalityötä ja sosiaaliohjausta. Tiivistetään järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä
  - Vakiinnutetaan ja yhtenäistetään lapsiperheiden kotipalvelua kynnyksettömänä palveluna ja parannetaan perhetyön saatavuutta lapsiperheisiin myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kautta
  - Laajennetaan MARAK-toimintamalli koko hyvinvointialueelle.
  - Luodaan hyvinvointialueelle perheneuvolatoimintaan yhdenmukainen malli sekä luodaan ja otetaan käyttöön perheneuvolan palveluiden prosessikuvaukset
  - Luodaan yhtenäinen opiskeluhuollon toimintamalli yhteistoiminnassa sivistyspalvelujen kanssa
  - Luodaan ja jalkautetaan toimintamalli nepsylapsille ja -nuorille sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen sekä järjestöjen yhteistyönä.
- Lastensuojelun ja perheoikeudellisten palveluiden ja toimintamallien yhtenäistäminen, jatkokehittäminen ja juurruttaminen sekä yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen hyvinvointialueella
  - Luodaan perheoikeudellisten palveluiden yksikkö hyvinvointialueelle

- Jatketaan lastensuojelulain 14 § mukainen asiantuntijaryhmän toiminnan käyttöönottoa ja juurruttamista hyvinvointialueelle. Huomioidaan Barnahus –hankkeen yhteinen monialainen konsultaatio- ja yhteistyörakenne lapsiin kohdistuvissa väkivalta ja hyväksikäyttöepäilyissä (osatoteutus)
  - Lastensuojelun systeemisen toimintamallin koordinaatio
  - Jatketaan ja jalkautetaan MONNI-hankkeessa tehtyä kehittämistyötä:
    - Jatketaan kokemusasiantuntijarakenteen kehittämistä lastensuojelun asiakkaille
    - Jatketaan osallisuusmittarin käyttöönottoa ja juurruttamista
    - Valmistellaan vaativan sijaishuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisasiaisuus-osaston toimeenpanoa Etelä-Pohjanmaalla
  - Perhehoito yksikön perustaminen ja toiminnan käynnistäminen hyvinvointialueelle
  - Selvitetään hyvinvointialueen mahdollisuutta tuottaa omana tuotantona lastensuojelun avo- ja sijaishuollon palveluita
  - Huolehditaan, että reaktiivinen valvonta toteutuu lapsenoikeusperustaisesti hyvinvointialueella.
  - Lastensuojelun jälkihuollon yhdenvertaisen palvelukokonaisuuden kehittäminen hyvinvointialueelle. (YEE-hanke)
- Koronapandemian aiheuttaman tuen tarve
    - Jalkautuva mielenterveystyö viedään moniammatillisesti nuorten, elinympäristöön, mm. sivistystoimi, ohjaamot, Etsivä nuorisotyö
    - Kotiin tuotettavia matalan kynnyksen palveluita tuotetaan /laajennetaan alueen kaikkien perheiden käyttöön, vanhemmuuden tuki esim. lyhytaikainen lapsenhoitoapu vanhemman sairastuessa.
    - Toimintakyvyltään hauraimpien kuten ikäihmisten koronapandemian aiheuttama yksinäisyyden kokemuksen lisääntyminen sekä muistioireen ja muun toimintakykyä heikentävän oireen tunnistamisen viivästyminen karotetaan ja hoito- ja palveluidentarve arvioidaan.
  - Käyttöön otettavat menetelmät ja välineet (yhteys ICT-muutoksen valtionavustus-hankkeeseen)
    - Otetaan käyttöön yleisimpien mielenterveyshäiriöiden ennaltaehkäisyyn ja hoitoon soveltuvia menetelmiä (esim. Inter Personal Counseling IPC).
    - Sähköisen asioinnin, yhteydensaannin ja ajanvarauksen edelleen kehittäminen
      - Tekoälyn hyödyntäminen eri palveluissa esim. herätteet, ennakoiva data
      - Alueelle on muodostettu yhteensopiva sähköisten palveluiden arkkitehtuuri ja sähköisiä palveluita kehitetään sen mukaisesti, esimerkiksi:
        - Sähköinen yhteydenottolomake, kaksisuuntainen sähköinen asiointikanava, etävastaanotot, CHAT-palvelu, Omaolo, Terveyskylä, Suomi.fi, mobiilisovellukset, sähköinen perhekeskus, sähköinen sote-keskus
        - Kyselylomakkeiden sähköistäminen ja integrointi asiakastietojärjestelmiin
        - Yhtenäisen palvelusetelijärjestelmän käyttöönotto
        - Luodaan internetsivusto tai muu vastava jossa informoidaan sijaishuoltoon sijoitettuja lapsia oikeuksistaan sijaishuollossa, yhteydenottokanava.
        - Lastensuojelun osallisuusmittari
        - Haipro asiakkaan vaaratilanneilmoitus
        - Sähköisten palveluiden käyttöönoton tuki asiakkaille, jotka eivät pysty itse niitä käyttämään.
        - Etäpalvelut kuten etävastaanotto ja –konsultaatio.
      - Työntekijöiden sähköiset ja digitaaliset palvelut, esimerkiksi
        - Suuntiman, AVAIN-mittarin, ICF:n, Kykyviisarin, RAI:n, PsykRAI:n ja ExReport-ohjelmien käytön laajentaminen,

- PROMIS, PARADISE24fin-mittarin käyttöönotto, QPro-asiakas-palautejärjestelmän käytön laajentaminen
  - Valvomo (sis. tekoäly+herätteet, asiakaspaikkahallinnan, työntekijän paikannustiedon)
  - Potilaskohtainen tilannekuva (UNA)
  - Laatuportti
  - Alueellisten palveluiden kehittämistoimenpiteiden listaus (AVPH-palvelut)
  - Sähköiset lomakkeet, mm. huoli-ilmoitus, Kara-mittari
  - Vertaiskehittämisen mittarit (NHG), mm. kotihoidon vertaiskehittäminen, SoTe-tike vertaiskehittäminen
- Toiminnan edellyttämän riittävän, osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön varmistaminen
  - Työhyvinvoinnin tukeminen, joustavuudesta, työn hallinnasta ja työmäärän kohtuullisuudesta huolehtiminen, mm. etä- ja hajautetun työn mahdollisuus
  - Toteutetaan henkilöstön saatavuuden parantamiseksi yhteistä brändi- ja markkinointisuunnitelmaa (ml. yhteiset rekrytointisuunnitelmat),
  - Luodaan ja mahdollistetaan urapolut
  - Osaamisen ja asiantuntijuuden jakaminen mm. työnkierto, Ketjulähettoiminta
  - Työnjaon ja työprosessien uudelleenmuotoilu, osaamisen ja koulutuksen kartoittaminen ja kehittäminen yhteistyössä oppilaitosten kanssa
  - TKIO-toiminta osaksi perustyötä, vahvistetaan käytäntötutkimusta sekä kehittämisosaamista ja muutostukea perustasolla
- Johtamista kehitetään alueen toimintaympäristössä näyttöön perustuvien menetelmien ja johtamismallien avulla (palvelevan, valmentavan, osallistavan ja tiedolla johtamisen sekä yhteiskehittämisen keinoin).
  - Asiakaslähtöinen, monikanavainen myös ammattilaisten tuottama kokemustieto ja -osaaminen luonteva osa palvelua ja toiminnan kehittämistä
  - Sovitaan yhteinen arvopohja johtamiselle, järjestetään esim. koulutuskokonaisuuksia poikkihallinnollisesti
  - Tutkimus- ja kehittämistoiminnan mahdollisuuksien tarjoaminen, turvaaminen ja lisääminen osana perustyötä, tutkimustietoa tuodaan ammattilaisten ja johdon työn tueksi
  - Tiedolla johtamisen hallintamallin ja sen käyttöönoton suunnittelu sekä portaittainen käyttöönotto (keinoäly-toiminnan ja tietojohtamisen toimintamalli), tietotarpeiden systemaattinen tunnistaminen ja kerättävästä tiedosta sopiminen sekä tiedon keruun ja -tuotannon määrittely (erityisesti kirjaamiskäytännöt) sote-integroiduissa palveluissa
  - Yleislääketieteen erikoislääkäriskoulutuksen yhtenäistäminen

3.2.2 Ennaltaehkäisy ja ennakointi

Siirretään palveluiden painopistettä erityistason, erikoissairaanhoidon ja korjaavista palveluista perustasolle, varhaiseen tukeen ja matalan kynnyksen palveluihin.

- Edistetään asukkaiden mielenterveyttä mielenterveysstrategian linjausten mukaisesti ja ehkäistään päihdehaittoja. Vahvistetaan ehkäisevän päihdetyön verkoston toimintaa ja tehostetaan puheeksiottoa esimerkiksi Mini-interventioilla ja motivoivalla haastattelulla.
- Yhtenäisen toimintatavan ja tilastoinnin suunnitelman tekeminen, käyttöönotto ja henkilöstön koulutus Audit-C ja Audit mini-interventioille
- Toteutetaan lapsille ja nuorille toimivat päihdepalvelut
  - Nuorten miepä-tiimin pilotointi sote-keskukseen ja laajentaminen koko alueelle
  - Pilotoidaan moniammatillinen työparitoiminta alle 18 vuotiaille päihde- ja riippuvuusongelmista kärsiville sekä heidän läheisilleen osana toimivia päihdepalveluita.

- Vahvistetaan ehkäisevän päihdetyön palveluita kaikenikäisille
- Laaditaan ehkäisevän päihdetyön maakunnallinen suunnitelma ja valitaan siitä maakunnalliset kehittämiskohteet sen sisältä
- Perustetaan nuorille walk-in nuorisoasema jossa saadaan tukea päihde-, mielenterveys- ja elämänhallinnan haasteisiin.
- Vahvistetaan syrjäytymistä ehkäiseviä ja terveyttä edistäviä toimintoja esimerkiksi huomioimalla kohdennetut liikuntaryhmät ja harrastustoiminta seuratoimintojen ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.
- Tunnistetaan kuntoutustarpeessa olevat asiakkaat varhaisessa vaiheessa ja huomioidaan kuntoutus mm. asiakasohjauksen sisällöissä
  - ohjaus tarvittavien kuntoutuspalveluiden käynnistymiseen monialaisesti arvioiden (mm. terveys, sosiaali ja Kela).
- Yhtenäistetään perhekeskusverkostoa ja kohtaamispaikkoja ottamalla laajasti järjestöt mukaan, erityisryhmiä unohtamatta. Kiinnitetään tähän työhön mm. Ohjaamo-toiminta ja poikkihallinnollisesti tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ, jotta syntyy yhtenäinen HYTE-koordinaatio
- Lapsiperheiden kohtaamispaikkatoiminnan organisointi, mallintaminen ja vakiinnuttaminen osaksi perhekeskustoimintaa
- Tavoitteena on jatkaa perhekeskusten kehittämistä ja toimeenpanoa alueella ja yhtenäistää perhekeskusten palveluja ja palveluketjuja maakunnallisesti, alueellisen tarpeen mukaan
- Kehitetään varhaista tukea ja monialaista palveluohjausta räätälöidyillä ratkaisuilla (esim. lapsiperheiden kotipalvelun vahvistaminen ja kynnyksetön perhe työ)
- Sosiaalityön työmenetelmien käyttöönotto ja juurruttaminen systemaattisesti koko alueelle, esim. sosiaalinen kuntoutus, taloussosiaalityö, sosiaalinen luototus, asumissosiaalityö, gerontologinen sosiaalityö, etsivä sosiaalityö, jalkautuva sosiaalityö
- Lisätään yhteisösosiaalityötä sekä aikuisten matalan kynnyksen (walk in) kohtaamispaikkoja ja etsivää työtä hyödyntäen olemassa olevia valtakunnallisia ja alueellisia hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja
- Tehostetaan ennakointien hoito- ja palvelusuunnitelmien tekemistä ja käyttöä

Vahvistetaan matalan kynnyksen palveluja ja ennaltaehkäisevää työtä mukaan lukien elintapaohjaus osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuskokonaisuutta.

- Maksuton ehkäisy otetaan käyttöön koko hyvinvointialueella alle 25-vuotiaille ja kehitetään yhtenäinen toimintamalli
- Rakennetaan ja juurrutetaan systemaattinen ja yhteinen elintapaohjauksen toimintamalli kansansairauksien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi, huomioiden ikääntyminen ja muistisairauksien riskitekijät. Toimintamalli on koottu elintapaohjauksen käsikirjaksi.
- Elintapaohjauksen toimintamallin systemaattinen käyttöönotto aikuisille.
- Elintapaohjauksen varmistaminen lapsille ja nuorille.
  - Kehitetään toimintamalli mm. ravitsemusterapeuttien osaamisen hyödyntämiseksi perustasolla.
  - Selkiytetään kouluterveydenhuollon, neuvolan ja sivistystoimen roolia sekä toimintatapoja lasten ja nuorten elintapaohjauksessa.
- Kartoitetaan yhdyspinnat maakunnassa toimiviin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin eri toimijoihin ja hankkeisiin. Toiminnan selkiyttämällä ja yhteistyöllä eri toimijoiden kesken mahdollistetaan nykyisten resurssien tehokas käyttö.
  - On luotu järjestöyhdyshenkilöverkosto ja kuntajärjestöyhteistyön käsikirja, jonka juurruttamista edistetään.
- Vahvistetaan matalan kynnyksen neuvontapalveluita, mm. viedään SoTe-tiimen yhdyspinnalle matalan kynnyksen asiakasohjausta
- Selkiytetään kouluterveydenhuollon, neuvolan ja sivistystoimen roolia sekä toimintatapoja lasten ja nuorten elintapaohjauksessa.

- Suun terveydenhuollon toimintaa ohjataan ennaltaehkäisevään työhön, myös vastaanottohuoneiden ulkopuolelle, ja vaikutetaan kaikenikäisten terveystottumuksiin ja -käyttäytymiseen yhteistyössä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.
- Kannustetaan väestöä rokotusohjelman mukaisten tavoitteiden toteuttamiseen hyödyntäen ohjauksen, neuvonnan ja viestinnän eri keinoja.
- Digitaalisia palveluita (Omaolo.fi, Terveyskylä.fi, etähoito- ja konsultaatiopalvelut) otetaan käyttöön elintapaohjauksen ja omahoidon tueksi

3.2.3 Laatu ja vaikuttavuus

Vaikuttavuusperustaista tuotantoa ohjataan alueen asukkaiden palvelutarpeista käsin.

- Kerätään asiakaspalautetta yhdenmukaisesti ja systemaattisesti sekä hyödynnetään saatu palaute palveluiden kehittämisessä ja tiedolla johtamisessa.
- **Asiakasraatitoiminnan kehittäminen osana palvelukokonaisuuksia**
- Tietotarpeiden systemaattinen tunnistaminen ja kerättävästä tiedosta sopiminen sekä tiedonkeruun ja -tuotannon määrittely sote-integroiduissa palveluissa
- Vakiinnutetaan asiakkuuksien segmentointia soveltuvien osin (Suuntiman käyttöönotto).
- Vahvistetaan ja yhtenäistetään toimijoiden viranomais- ja omavalvontaa
- Lisätään käytäntötutkimusta osana perustyötä yhteistyössä alueen oppilaitosten ja tutkimusyksiköiden kanssa
- **Rakenteellisen sosiaalityön aseman ja keinovalikoiman vahvistaminen. Huomioidaan myös muu rakenteellisen sosiaalityön alueellinen ja kansallinen kehittäminen.**
  - **Sosiaalisen raportoinnin menetelmän jalkauttaminen ja toimintamallin käyttöönotto (eri ammattilaisten kokemustiedon hyödyntäminen).**
  - **AVAIN tietosisällöt työikäisten palvelutarpeen arvio ja asiakassuunnitelma ja osallistavat sosiaalityön menetelmät.**
- Tavoitteena on, että kaikesta palvelusta tulee asiakkaalle lisäarvoa.
- Vahvistetaan osaamista asiakaskohtamisessa siten, että huomioidaan asiakasosallisuus ja -tyytyväisyys.
- Asiakkaan palvelutarpeeseen vastataan heti taikka aloitetaan palvelun- tai hoidon tarpeen arviointi.
- Lisätään tutkimukseen ja näyttöön perustuvien, vaikuttavien ja yhtenevien työmenetelmien käyttöönottoa ja koulutusta alueella, esimerkiksi seuraavin keinoin: **Motivoiva haastattelu**, Ihmeelliset vuodet, IPC, Lapset puheeksi, AUDIT, **Voimaperheet, lastensuojelun osallisuusmittari**.
- Vaikuttavuustietoa ja kustannusvaikuttavuustietoa hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja resurssien allokoinnissa, ml. asiakkuuksiin, asiakastytyväisyyteen, henkilöstöhallintoon ja palveluihin liittyvät tiedolla johtamisen tarpeet.
  - Yhteys kansallisiin hankkeisiin, esim. Toivo- ja Virta-hankkeet.
  - Suun terveystilanteen ja hammashuollon palveluiden käytön erityispiirteet ja vaikuttavuus selvitetään yhdessä konsultointi- ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa palveluiden laadun arviointia varten huomioiden kansalliset linjaukset
- **Tietojohdamisen kehittämiseksi tehdään yhteistyötä hyvinvointialueen tietojohdamisen suunnittelun kanssa. Jatketaan alueellisten tietojohdamisen toimintamallien suunnittelua, toteuttamista ja jalkauttamista (esim. reaaliaikaisen ja luotettavan tiedon hyödyntäminen ja tuottaminen, terveydenhuollon suoritekirjan kehittäminen ja jalkauttaminen sekä sosiaalihuollon suoritteiden yhtenäistäminen palvelutehtävittäin, yhdenmukaisten tilastointi, raportointi- ja analysointimallien luominen).**
- **Tietojohdamisen näkökulma rakennetaan osaksi alueellisia toimintamalleja.**
- **Kirjaamiskäytäntöjen selkiyttäminen ja yhtenäistäminen.**
- **Kehitetään omavalvontaa, omavalvonnan työkaluja ja omavalvontaosaamista siten, että omavalvonta toimii sujuvana osana palvelutoimintaa, toiminnan ke-**

hittämistä ja työntekijöiden päivittäistä asiakastyötä. Systematisoidaan ja vahvistetaan palvelujen vaatimustenmukaisuuden, omavalvonnan, asiakasturvallisuuden ja asiakkaan oikeuksien toteutumisen seuranta ennakkollisen ja suunnitelmaperusteisen ohjauksen ja valvonnan avulla.

- Alueella on valmius ja halukkuus lähteä mukaan yleisen toimintakykymittarin käyttöönottoa koskevaan kansalliseen tutkimukseen.
  - Mittareina PROMIS (Yleinen terveys, Fyysinen terveys ja unihäiriöt) + PASS+ GRC.
  - Kohderyhmä: erikoissairaanhoidon kuntoutusyksikön fysioterapiassa (ja mahdollisesti toimintaterapiassa) käyvät potilaat.
  - Asiakasmäärä vähintään 100.
  - Datan keräys: toteutetaan parhaillaan kehityksen alla olevalla sähköisellä järjestelmällä.
  - Interventio: fysioterapeuttinen ohjaus ja kuntoutus.

3.2.4 Monialaisuus ja yhteentoimivuus

Vahvistetaan alueellista monialaista ja monitoimijaista yhteistyötä sekä alueellista tasavertaisuutta palveluiden saatavuudessa ja laadussa.

- Yhtenäisen laaja-alaisen sote-keskuksen mallin luominen, konseptointi ja käyttöönotto vaiheittain sovitun mukaisesti
- Järjestetään verkostotapaamisia palveluntuottajien kanssa yhteistyössä eri toimijoiden (esim. julkiset, yksityiset ja järjestöt) kanssa yhteisten käytänteiden ja ekosysteemin luomiseksi
- Vahvistetaan maakunnallisia hallintorajaa ylittäviä työryhmiä
- Uudistetaan palvelujakelukanavia ottamalla käyttöön sähköisiä, liikkuvia ja digitaalisia palveluja
- Vahvistetaan Kelan kanssa tehtävää yhteistyötä
- Työkyvyn tukemisen ja työhön palaamisen prosessien edistämiseksi työkyvykoordinaattorin/asiakasvastaavan käyttö pilotoidaan ja kehitetään yhteistyötä TE-toimiston, kunta-kokeilujen ja Kelan kanssa viiveiden ja väliinpuutamisten välttämiseksi, sekä päällekkäisten toimintojen vähentämiseksi.
- Vammaispalvelulain ja lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden yhteensovittaminen, muodostetaan yhtenäinen ja selkeä päätöksentekoprosessi.

Varmistetaan lähipalveluiden saavutettavuus eri palvelumuodoin. Palveluohjaus, ohjaus ja neuvonta toimivat osana matalan kynnyksen palveluita.

- Integroidaan asiakas- ja palveluohjausta matalan kynnyksen palveluihin. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen sekä ohjauksen monikanavaisuuteen.
- Edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen asiakas- ja palvelusuunnitelman käyttöönottoa.
- Kehitetään ja yhtenäistetään palvelutarpeen arviointia (esim. lastensuojelutarpeen selvittäminen).
- Konsultaatiopalveluihin luodaan selkeät ja yhtenäiset rakenteet ja yleislääketieteen erikoislääkärikonsultaatioita hyödynnetään kattavammin ennen erikoissairaanhoidon konsultaatioita.
- Erityistason palvelut tuodaan perustasolle, mm. kehittämällä edelleen konsultaatiokäytänteitä, etävastaanottopalveluja sekä tiimi- ja ryhmätapaamismalleja.
- Perhekeskustoiminnassa vahvistetaan neuvolan ja sosiaalipalvelujen sekä neuvolan ja sivistystoimen yhteistyötä.
- Varmistetaan toimivat yhteistyökäytännöt ja toimintamallit eri hallinnonalojen välillä (varhaiskasvatus, perusopetus ja oppilaitokset).
- Kehitetään moniammatillisen tiimityön mallia, jossa tarvittava tiimi koostetaan eri toimijoista yli hallintorajojen. Tiimimallissa asiakkaan omatyöntekijä valikoidaan asiakkaan/potilaan pääasiallisen tarpeen mukaisesti.
- Liikkuvien lähipalveluiden kehittäminen

Yhdenmukaistetaan työkäytäntöjä ja palveluketjuja monialaisiksi toimintamalleiksi muutosjohtamisen keinoin.

- Otetaan käyttöön maakunnan määrittelemät palveluketjut ja –kokonaisuudet
  - Muistisaira-an palveluketjun juurruttaminen ja palveluiden yhtenäistäminen hyvinvointialueelle
  - Vammais-palvelun palveluketjun kuvaaminen, toimintatavan yhtenäistäminen ja tehtäväjaon selkeyttäminen. Erityishuoltopiirin/kuntayhtymän purku ja tehtävien sulautuminen hyvinvointialueen perus- ja erityistasolle
- Valmistellaan ja otetaan käyttöön työikäisten eri palvelujen ja palveluketjujen selkeyttäminen ja maakunnallinen yhtenäistäminen (yhteistyökykyohjelmaan, Toimeksi-hanke)
- Päivitetään ja jalkautetaan Nepsy-lasten ja nuorten toimintamalli, laajennetaan toimintamallia kaikenikäisille (mm. koulutus työvalmentajille / Toimeksi –hanke)
- Uudistetaan työnjakoa kansallisten strategioiden ja monialaisten tiimien mukaisesti
- Työkäytänteiden ja toimintamallien muutos toteutetaan hankkeen kehittäjätiimien tuella, vahvistaen samalla työntekijöiden kehittämisosaamista
- Palveluiden ja palvelupolkujen sekä konsultointimallien kehittäminen tasaveroisesti asiakkaan näkökulmasta käsin, työnjakoa selkiyttäen ja sujuvoittaen erityis- ja perustason palveluissa
- Asiakkaan eri suunnitelmat toimivat yhteisenä työkaluna eri toimijoiden sekä asiakkaan välillä.

3.2.5 Kustannusten nousun hillintä

Uudistetaan alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapoja kehittämällä ihmislähtöisiä palvelukokonaisuuksia.

Siirretään painotusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön, mikä vähentää ras-kaampien palveluiden käyttöä ja hillitsee kustannuksia.

Tarjotaan sähköisiä palveluja ja kehitetään edelleen työnjakoa ja yhteistyötä, mikä nopeuttaa asukkaiden avunsaatia ja estää vaativimpien haasteiden synty-mistä.

Kaikki edellä mainitut kehittämistoimenpiteet edesauttavat kustannuskasvun en-nakointia ja hillintää.

4 Tulokset ja vaikutukset

Tuloksia:

- Kiireettömään hoitoon ja palveluun pääsee 7 vuorokaudessa
- Palvelurakenne mahdollistaa ja tukee kotona asumista
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut ovat yhtenäiset, palveluita on saatavilla arjen ympäristöissä
- Ennaltaehkäisevät ja matalan kynnyksen palvelut ovat vahvistuneet
- Johtaminen perustuu tietoon
- Riittävän, osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys on varmistettu
- Sosiaali- ja terveydenhuollossa on toimivat kuntoutuspalvelut
- Alueella on yhtenäinen monialaisen sosiaali- ja terveystieteiden malli ja se on sovituilta osin käytössä

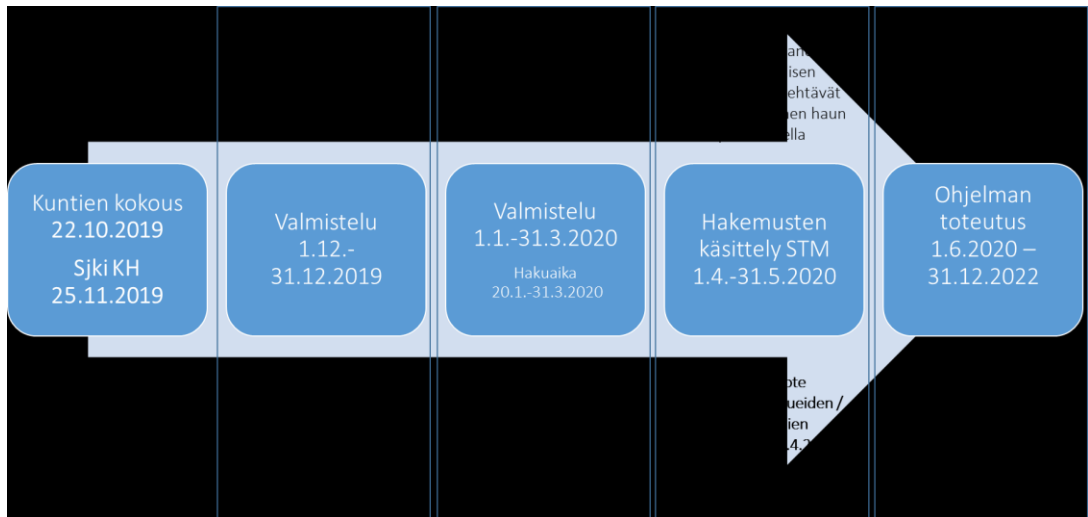
Vaikutuksia:

- Alueen asukkaat saavat tarvitsemansa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut
  - Palveluissa korostuvat ennakointi, ajantasaisuus, nopeus, jatkuvuus, käytettävyyden ja ihmisläheisyys
  - Asukkaat, asiakkaat ja ammattilaiset ovat osallisina ja osallistuvat palveluiden kehittämiseen, arviointiin ja tuottamiseen

- Alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuus on yhdenmukainen, vaikuttava ja vahva
- Palvelukokonaisuus pystyy ennakoimaan ja vastaamaan toimintaympäristön sekä väestö- ja palvelutarpeen muutoksiin
- Osaavan henkilöstön rekrytointimahdollisuudet lisääntyvät, työhyvinvointi lisääntyy ja vaihtuvuus vähentyy, veto- ja pitovoimainen sote-työnantajuus vahvistuu
- Päällekkäisyydet palveluissa vähenevät
- Oikeaa apua, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa
- Kustannusvaikuttavuus on parantunut.

5 Hankkeen kustannukset

Hankkeen kokonaiskustannukset ajalla 1.1.2020–31.12.2022 ovat arviolta yhteensä 2,8 M€ (4,04 % ohjelmarahoituksesta). Kokonaiskustannuksista osa (142 826 euroa) on käytetty hankkeen valmisteluun ajalla 1.1.–31.3.2020 hankkeen hallinnoijan (Seinäjoen kaupunki) kirjanpidon mukaisesti. Sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA on osoittanut hankkeen valmisteluun työpanosta ajalla 1.1.–31.3.2020. (Kuvio 7.)

Kuvio 7 Etelä-Pohjanmaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden -ohjelman valmistelu ja täytäntöönpano

Hankkeen toimeenpano toteutetaan valmentava tiimi -periaatteella (ks. luku 6.1). Kustannusarviossa valmentavan tiimin ja hankkeen hallinnoijan kustannukset ovat yhteensä 1 146 419 euroa. Kokonaiskustannuksista 1 546 599 euroa käytetään hankkeen operatiiviseen toimeenpanoon nykyisten organisaatioiden tueksi (mm. mahdolliset sijaiskustannukset, koulutukset ja konsultaatiot). (Taulukko 2.)

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden hankkeen kokonaiskustannukset täydennyshaku huomioiden on noin 8 533 000 €. Viimeisen maksatusjakson jälkeen kirjapidon mukaan 30.6.2021 kustannuksista on mennyt 559 320 €. Hankkeessa on työskennellyt neljä hanketyöntekijää, asiantuntija-assistentti ja hankepäällikkö. Pilotit alueilla on lähtenyt liikkeelle elokuussa ja syyskuussa 2021 samoin koulutukset, joten kustannukset alkavat toteutumaan nyt syksyllä 2021.

Kehittämiskohteet	2020	2021	2022	2023	Noin yhteensä
Palveluun pääsy 7 vrk	149 492	170 000	670 000	1 000 000	1 989 492
Kotona asuminen on turvattu		120 000	365 000	660 000	1 145 000
Lape (sis ls 22-23, maksuton ehkäisy, la ja nu mt/p)	8 508	188 000	560 000	865 000	1 621 508
Psykososiaaliset menetelmät		53 800	170 000	309 000	532 800
Ennaltaehkäisy (sis.mm. korona)		120 000	270 000	420 000	810 000
Johtaminen ja henkilöstö		60 000	225 000	510 000	795 000
Kuntoutus			270 000	400 000	670 000
Noin yhteensä	158 000	711 800	2 530 000	4 164 000	7 563 800

Kuvio 8 Taloussuunnitelma

Kustannuksiin on laskettu hankehenkilöstön palkkaus, kustannusten ulkopuolella on hankehallinnointi, vuokrat ym. hallinnointiin liittyvät kulut.

6 Hankkeen hallinnointi

6.1 Hankkeen kattavuus ja organisoituminen

Hankkeen hallinnoijana toimii Seinäjoen kaupunki. Hankehallinnoijan tehtäviin kuuluu huolehtia hankkeen toteuttamisesta suunnitellun mukaisesti. Hallinnoija vastaa toteumaraporttien ja maksatushakemusten tekemisestä sekä huolehtii tarvittaessa selvitysten ja tietojen antamisesta valtionapuviranomaiselle (STM ja Lounais-Suomen AVI) sekä muusta yhteydenpidosta valtionapuviranomaisiin. Hankehallinnoija vastaa myös valtionavustusselvityksen tekemisestä hankkeen päätyttyä.

Hankkeeseen osallistuvat Etelä-Pohjanmaan kunnat ja kuntayhtymät sekä Isonkyrön kunta tekevät hankkeen toteuttamisesta hallinnointisopimuksen hanketta hallinnoivan tahon kanssa. Hanke kattaa vähintään 80 prosenttia maakunnan väestöstä.

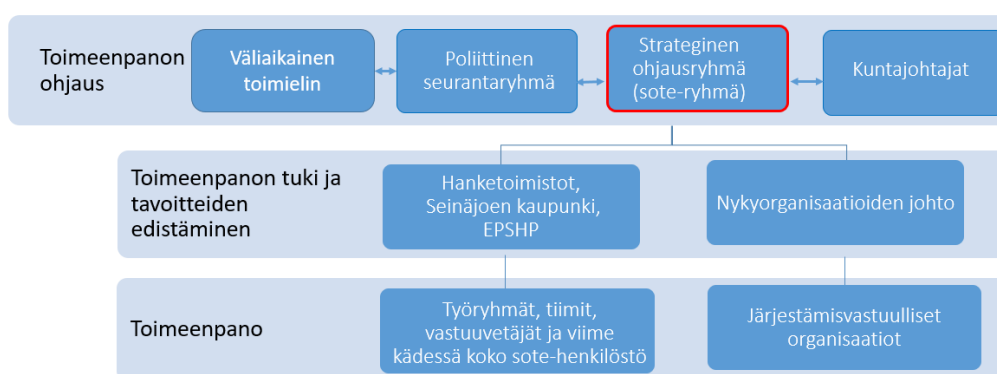
Kuusiokunnat (Alavus, Kuortane, Soini ja Ähtäri) ovat tehneet sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamista koskevan palvelusopimuksen (ns. kokonaisulkoistussopimus) Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa. Sopimuksessa on sovittu palveluntuottajan sitoutumisesta sote-uudistuksen mukaisiin tavoitteisiin, mm. kustannustehokkuuteen, uusien toimintatapojen ja innovaatioiden mahdollistamiseen sekä lähi- ja palveluiden turvaamiseen. Edellä mainittujen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu on Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijä KuusSoTella. Kuusiokuntien edustajien kanssa tehdään selvitys alueen toimijoiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä hankkeen toteuttamisen aikana asukkaiden tasavertaisen kohtelun turvaamiseksi. Kuusiokunnat osallistuvat hankkeeseen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuullisena Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijä KuusSoTella. Hankesuunnitelman toteuttamisessa huomioidaan ostopalvelut ja palveluntuottajat. KuusSoTen kanssa on käyty neuvottelu/sähköpostikeskustelu täydennyshaun osalta ja yllä oleva teksti on edelleen paikkansapitävä. KuusSoTen henkilöstö osallistuu ja on osallistunut hankesuunnitelman mukaisiin kehittämistoimiin suunnitellusti (mm. perhekeskus, sosiaalihuollon kehittäminen).

Kuntien, kuntayhtymien ja yhteistoiminta-alueiden päätökset osallistumisista tehdään 30.11.2021 mennessä.

Hankkeen toimeenpanoa varten muodostetaan poliittinen ja strateginen ohjausryhmä, joiden lisäksi ohjausrakenteessa on kuntajohtajien kokous (kuvio 6). Poliittinen ohjausryhmä on muodostettu hankkeen valmistelun poliittisten piirijärjestöjen nimeämänä ja se noudattaa maakunnan liiton hallituksen voimasuhteita. Sote-uudistuksen ja nyt toteutettavan valtionavustushankkeen valmistelun aikana on toiminut maakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijaryhmä. Hankkeelle muodostetaan erillinen strateginen ohjausryhmä. Strategiseen ohjausryhmään hallinnoija nimeää edustajat perustason sosiaali- ja terveydenhuollosta, perusterveydenhuollon yksiköstä, sosiaalialan osaamiskeskuksesta ja alueella toimivista kolmannen sektorin toimijoista sekä EPSHP:sta ja Eskoosta.

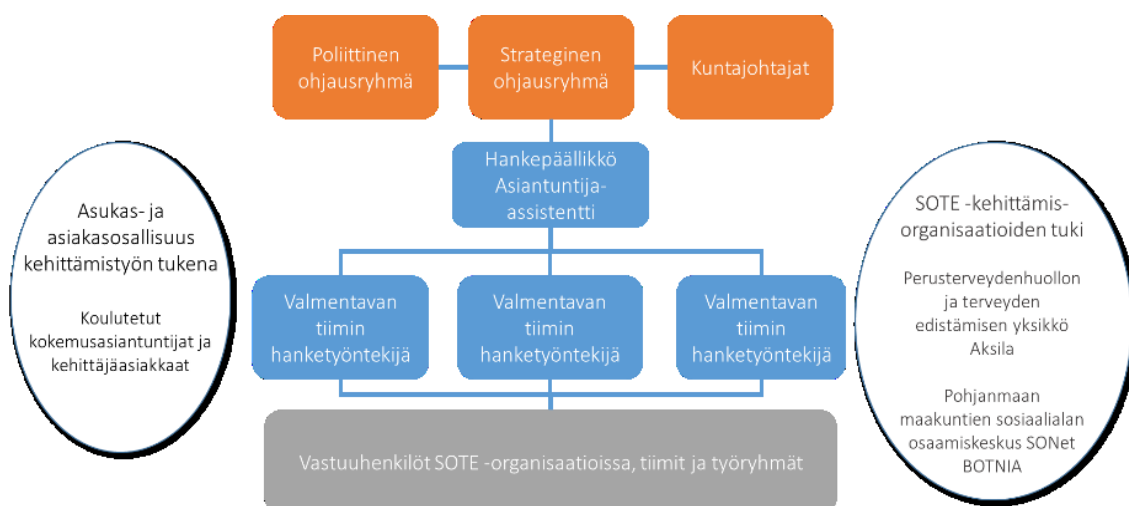
Ohjausjärjestelmä on yhteinen alueella toimivien valtionavustushankkeiden kanssa (Rakenneuudistushanke, Toimeksi –hanke, Barnahus –hanke, ICT muutoksenvaltionavustushanke, Tulevaisuuden kotona asumistatukevat palvelut 2021-2023).

Valtionavustushankkeiden ohjausrakenne

Kuvio 9 Hankkeen ohjausrakenne syksystä 2021 eteenpäin, lisäksi on tullut Väliaikainen toimielin

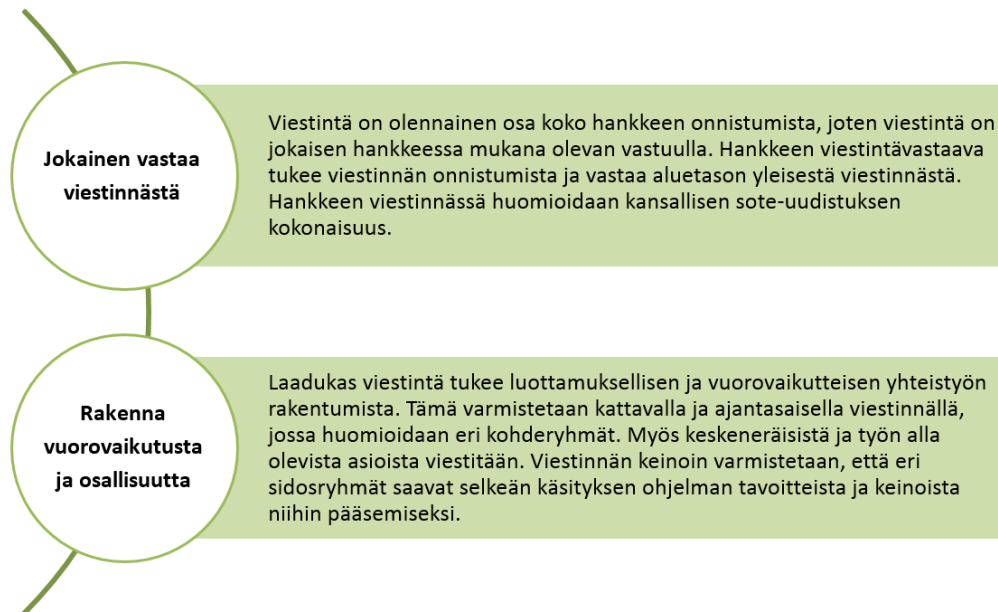
Operatiivinen hanketoimisto muodostuu hankkeen vastuullisesta hankepäälliköstä, avustavasta asiantuntija-assistentista (sisältää viestinnän vastuun) ja valmentavan tiimin hanketyöntekijöistä (kuvio 7). Hankkeen täytäntöönpanon valmentavan tiimin käytännön ratkaisussa hyödynnetään aikaisemmin toteutetun LAPE-hankkeen, POTKU-hankkeen ja Huomisen terveyskeskus -valmennusohjelman toimeenpanon kokemusta. Valmentavan tiimin tehtävänä on viedä hyväksytyn valtionavustusohjelman mukaiset kehittämistoimenpiteet sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden toimintaan. Hanketoimisto tukee sote-organisaatioita siten, että hankkeen tavoitteen mukaisesti alueella voidaan yhdenmukaistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kokonaisuutta ja toimintaa. Hanketoimiston työntekijät rekrytoidaan hankepäätöksen jälkeen avoimena hakuna.

Kuvio 10 Hankkeen täytäntöönpanon organisointi (hanketoimisto)

6.2 Viestintä ja sidosryhmät

Viestintää toteutetaan kansallisen ohjeistuksen mukaan tehdyn hankkeen viestintäsuunnitelman pohjalta (kuvio 11) ja tarkemmin liitteenä oleva viestintäsuunnitelma). **Viestinnässä tehdään yhteistyötä VATE:n ja hyvinvointialueen viestinnän kanssa.**

Kuvio 11 Viestintäsuunnitelman lähtökohdat

Hankesuunnitelman laadintaan on osallistunut organisaatioiden työntekijöitä, lähiesimiehiä ja johdon edustajia sekä sidosryhmistä EPSHP:n perusterveydenhuollon ja terveydenedistämisen yksikkö Aksila, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SOnet BOTNIA, sosiaali- ja terveysjärjestöjen edustajia, EPSHP:n asiakasraati ja koulutettuja kokemusasiantuntijoita.

Sidosryhmätyössä hyödynnetään aikaisemmassa valmistelussa laadittua osallisuussuunnitelmaa ja STM:n Palvelut asiakaslähtöiseksi -kärkihankkeessa kehitettyä asiakkaiden osallistumisen toimintamallia. Sidosryhmien edustajat ohjataan osallistumaan sidosryhmille tarkoitettuihin kansallisiin työpajoihin.

Kehittämistyössä huomioidaan tuottajakentän monipuolisuus, sillä yksityinen ja kolmas sektori toimivat julkisia sote-palveluja täydentävinä palveluiden tuottajina.

6.3 Seuranta ja arviointi

Arviointi toteutetaan kehittävänä arviointina, jonka tarkoituksena on tukea alueilla tehtävää kehittämistoimintaa hyötytavoitteiden suuntaisesti. Ohjelman toteuttamista arvioidaan kansallisilla seurantamittareilla ja oma-arvioinnin avulla. Liitteenä on erillinen seuranta- ja arviointisuunnitelma.

Kansallisilla seurantamittareilla seurataan määrällistä muutosta hankealueiden palvelutoiminnassa kansallisen arviointiaikataulun mukaisesti (Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman hankeoppaan liite 6).

Oma-arvioinnin avulla seurataan alueella toteutettuja kehittämistoimenpiteitä, kuten uusien konseptien, toimintamallien ja ratkaisujen toimeenpanoa sekä käytönottoa ja niiden avulla saavutettuja tuloksia. Oma-arviointi toteutetaan kaksi kertaa vuodessa osana THL:n tekemää hyötytavoitteiden toteutumisen seurantaa ja arviointia.

6.4 Riskit ja niihin varautuminen

Riskit

Osaavan ja sitoutuneen hankehenkilöstön saaminen on hankkeen hyötytavoitteiden toteutumisen kannalta ensisijaista.

Etelä-Pohjanmaalla on yhdeksän eri sote-organisaatiota, riskinä on organisaatioiden sitoutumattomuus Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeeseen. Alueella ei ole yhteistä maakunnallista päätöksentekijää vaan organisaatioilla on itsenäiset päätöksentekojärjestelmät.

Hankkeen lyhyt toteuttamisaika sekä laaja-alaiset tavoitteet ovat riski isojen toiminnallisten hyötytavoitteiden ja muutosten aikaansaamiseksi eri organisaatioissa.

Riskinä on myös, että osaavan henkilöstön saatavuus heikkenee edelleen ja kehittämistyö hidastuu.

Sote-järjestämislait ovat hyväksytty ja toimeenpano on käynnistynyt. Muodostuvan hyvinvointialueen johdon ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushankkeen yhteisten tavoitteiden määrittely viivästyy, yhteinen tavoitetila ei ole riittävän selkeä ja yhteisesti aikataulutettu.

Sähköisiin asiointiin ja työvälineisiin liittyvä valmistelu etenee suunniteltua hitaammin.

Riskeihin varautuminen ja riskien seuranta

Riskeihin on varauduttu hankevalmistelun aikana ottamalla organisaatiot, henkilöstö sekä sidosryhmät vahvasti mukaan valmisteluun ja hankkeen hyötytavoitteiden asettamiseen.

Oikea-aikaisella viestinnällä ja suunnitellulla yhteistyöllä hanketoimisto sekä hankehenkilöstö tekee yhteistyötä organisaatioiden vastuuhenkilöiden kanssa.

Hankkeen seuranta ja arviointi on suunniteltu siten, että riskit tunnistetaan varhain ja ne huomioidaan toteutuksessa. Tavoitteiden toteutumista seurataan oma-arviointina suunnitellusti sekä kansallisen ohjelman mukaisesti. Poliittinen ohjausryhmä ja alueet ovat tiiviisti mukana hankkeen seurannassa ja arvioinnissa. Ohjausryhmän työskentely on säännöllistä.

Hankejohtaja ja hankehenkilöstö yhdessä hankeorganisaation ja organisaatioiden kanssa vastaa riskeihin varautumisesta ja tavoitteiden toteutumisesta. Hankkeen toimenpiteet pidetään hallittavina ja keskitytään suunniteltuihin kokonaisuuksiin, jotta hankesuunnitelmaan kirjatut tavoitteet saavutettaisiin.

Hyvinvointialueen valmistelu ja hankkeen tavoitteet synkronoidaan siten, että valmistelu hyötyy kehittämistoiminnasta ja asukkaat sekä asiakkaat saavat sujuvasti tuotetut palvelut.